

ΤΕΙ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ-ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

με θέμα:

Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΣΠΑ
ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2007-2013 ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ
ΕΝΟΤΗΤΑ ΗΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ
ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΤΡΙΜΜΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ Α.Μ. L2013034

Επιβλέπων καθηγητής :
Νικολακόπουλος Γρηγόρης

-Καλαμάτα 2017-

Ευχαριστίες

Θα θελα να ευχαριστήσω θερμά τον καθηγητή κ.Γρηγόριο Νικολακόπουλο κυρίως για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε , και την υπομονή που έκανε κατά τη διάρκεια υλοποίησης της πτυχιακής εργασίας. Όπως επίσης και για την πολύτιμη βοήθεια και καθοδήγηση του ,για την επίλυση διάφορων θεμάτων. Επιπλέον, θέλω να ευχαριστήσω θερμά τα στελέχη και το προσωπικό του Δήμου Πύργου και της Δυτικής Περιφέρειας, για τη βοήθεια που μου πρόσφεραν στη συγκέντρωση των στοιχείων.

Θα θελα επίσης να απευθύνω τις ευχαριστίες μου στους γονείς μου ,οι οποίοι στήριξαν τις σπουδές μου με διάφορους τρόπους , φροντίζοντας για την καλύτερη δυνατή μόρφωση μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Βασικό αντικείμενο ,αυτής της εργασίας, όπως μαρτυρά και ο τίτλος της είναι η διαχείριση του προγράμματος ΕΣΠΑ 2007-2013 στην Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος .Σκοπός αυτής της ανάλυσης είναι να διερευνηθεί αν η ευρωπαϊκή επιχορήγηση επιτεύχθηκε και σε ποιο βαθμό το στόχο ,για τον οποίο δημιουργήθηκε. Συγκεκριμένα , διερευνάται ποια είναι η συμβολή του προγράμματος ΕΣΠΑ(2007-2013) στην ενδυνάμωση και ανάπτυξη του νομού. Καθώς όμως το χρονικό όριο της εργασίας δεν επέτρεπε την εις βάθος ανάλυση του προγράμματος στην Δυτική Περιφέρεια ,επιλέχθηκε ο περιορισμός του θέματος της πτυχιακής σε μια μελέτη-περίπτωση. Στο πρώτο μέρος, στο οποίο αναφέρεται το γενικό μέρος της πτυχιακής , καθορίζεται η έννοια του προγράμματος ΕΣΠΑ 2007-2013 και στην διοικητική και λειτουργική δομή του. Στο δεύτερο μέρος αναλύονται οι διαθρωτικές επενδύσεις και οι ταμειακές συνοχές του προγράμματος. Τέλος , στα δύο τελευταία μέρη παρουσιάζεται η μελέτη-περίπτωση ,η αξιοποίηση και η αξιολόγηση του προγράμματος ΕΣΠΑ 2007-2013 στην Περιφερειακή ενότητα Ηλείας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος .

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	2
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	3
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	5
1.ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
1.1.ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΣΠΑ.....	6-15
I. Η ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	
II. ΤΑ ΚΤΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ	
III. Ο ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ,Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ Η ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	
2.ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
2.1.ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑΜΕΙΑΚΗ ΣΥΝΟΧΗ.....	16-22
I. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ 2007-2013	
II. ΑΝΑΠΤΥΞΗ-ΕΚΣΥΧΡΩΝΙΣΜΟΣ-ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΥΠΔΟΜΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	
III. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ-ΕΝΕΡΓΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΣΩΜΑΤΟΣΗ	
3.ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
3.1.ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΗΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.....	23-42
I. ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΗΘΗΚΑΝ	
II. Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΕΣΠΑ ΣΤΙΣ ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	
4.ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
4.1.ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΣΠΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΗΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.....	43-59
I. ΑΜΕΣΗ ΚΑΙ ΕΜΜΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	
II. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΙΝΑΚΩΝ	
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	60

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.1

Απορρόφηση ΕΣΠΑ ανά Τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.....σελ.14

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.2

Απορρόφηση ΕΣΠΑ ανά Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.....σελ.15

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1

Δημόσια Έργα και που πραγματοποιήθηκαν.....σελ.23-27

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2

Ιδιωτικές Επενδύσεις.....σελ.41

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1

Πρωτογενής-Δευτερογενής-Τριτογενής τομέας.....σελ.54

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2

Απασχόληση και Ανεργία.....σελ.55

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

1.1 Διοικητική και λειτουργική δομή του προγράμματος ΕΣΠΑ

ΠΗΓΗ:ΧΑΡΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ/ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ

Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007 - 2013 αποτελεί το έγγραφο αναφοράς για τον προγραμματισμό των Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε εθνικό επίπεδο για την περίοδο 2007-2013.¹

Εκπονήθηκε στο πλαίσιο της νέας στρατηγικής προσέγγισης για την Πολιτική Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με την οποία το ΕΣΠΑ «...εξασφαλίζει ότι η συνδρομή από τα Ταμεία συμβαδίζει με τις κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για τη συνοχή και προσδιορίζει το σύνδεσμο μεταξύ των κοινοτικών προτεραιοτήτων αφενός και του εθνικού προγράμματος μεταρρυθμίσεων αφετέρου».

¹ [https://programmes.eurodesk.eu/learning/\(προσβαση](https://programmes.eurodesk.eu/learning/(προσβαση) 15 Οκτώβριου 2017)

Για τη διαμόρφωση του ΕΣΠΑ 2007-2013 ως εγγράφου προγραμματισμού, αξιοποιήθηκαν εισροές από ένα σημαντικό αριθμό προτάσεων που υπεβλήθησαν στο Υπουργείο Οικονομίας & Οικονομικών, κατευθύνσεων - πολιτικών επιλογών σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο και ποσοτικών δεδομένων και μελετών.

Οι αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου του 2005, με τις οποίες διασφαλίστηκαν έως το 2013 οι πόροι της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνοχής για τη χώρα, οι νέοι Κανονισμοί των Ταμείων της ΕΕ, καθώς και οι Στρατηγικές Κατευθυντήριες Γραμμές για την Πολιτική Συνοχής, αποτέλεσαν το πλαίσιο στο οποίο βασίστηκαν, μεταξύ των άλλων, οι εθνικές αρχές προκειμένου να προσεγγίσουν τις βασικές παραμέτρους του αναπτυξιακού προγραμματισμού και να καταρτίσουν το ΕΣΠΑ.

Επιπλέον, τα κυριότερα έγγραφα της ΕΕ που αναφέρονται στην αναθεωρημένη Στρατηγική της Λισσαβόνας και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων για την Ανάπτυξη και την Απασχόληση 2005-2008, ελήφθησαν υπόψη κατά τη διαμόρφωση των βασικών στρατηγικών επιλογών - προτεραιοτήτων, καθώς συνιστούν κεντρικές μακροπρόθεσμες επιλογές για την Ευρωπαϊκή Ένωση, στις οποίες κλήθηκε να συμβάλει και η αναπτυξιακή πολιτική του νέου ΕΣΠΑ.

Βάσει των ανωτέρω, η στοχοθεσία του ΕΣΠΑ διατυπώθηκε σε 4 επίπεδα:

- στο επίπεδο των στρατηγικών στόχων του ΕΣΠΑ,
- στο επίπεδο των θεματικών (5) και χωρικών (3) προτεραιοτήτων, όπως απαιτείται από το Γενικό Κανονισμό των Ταμείων,
- στο επίπεδο των Γενικών Στόχων (17), στους οποίους αναλύεται κάθε θεματική προτεραιότητα,
- στο επίπεδο των ειδικών στόχων και των κύριων μέσων επίτευξης.²

Παράλληλα, η αναπτυξιακή στρατηγική διαμορφώθηκε και με γνώμονα εθνικές πολιτικές που διατυπώνονται σε στρατηγικά έγγραφα όπως η Εθνική Έκθεση Στρατηγικής για την Κοινωνική Προστασία και την Κοινωνική Ένταξη 2006-2008, η Ψηφιακή Στρατηγική 2006-2013, το «Σχέδιο Ανάπτυξης Μεταφορών 2007-2013 και εικοσαετίας», Εθνική Λιμενική Πολιτική, το Εθνικό Σχέδιο Στρατηγικής Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007-2013 κλπ.³

Το πλαίσιο χρηματοδότησης διαμορφώθηκε στη βάση των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2005 και των προδιαγραφών - περιορισμών των νέων Κανονισμών και προέκυψε με βάση τις αναπτυξιακές ανάγκες ανά τομέα και Περιφέρεια στην επόμενη περίοδο, συνεκτιμώντας τις ανάγκες ολοκλήρωσης των συνεχιζόμενων έργων της προηγούμενης περιόδου και τις απαιτήσεις για δράσεις που εξυπηρετούν τη Στρατηγική της Λισσαβόνας. Βασική επιλογή ήταν η βέλτιστη αξιοποίηση των πόρων της νέας προγραμματικής περιόδου προς όφελος της ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης της χώρας.

² www.eshellas.gr/el./pages/evalespa.aspx

³ www.ependyseis.gr

Οι βασικές αρχές που διέπουν το πλαίσιο διαχείρισης, παρακολούθησης & ελέγχου των ΕΠ της περιόδου 2007-2013 αποτέλεσαν αντικείμενο ευρείας διαβούλευσης και αποτυπώθηκαν σε κείμενα θέσεων των συμμετεχόντων φορέων. Συμπληρώθηκαν από τα πορίσματα συστηματικής ανάλυσης των απαιτήσεων των νέων Κανονισμών της ΕΕ (Γραμματεία σχεδιασμού του ΕΣΠΑ, ΜΟΔ ΑΕ, ΔΑ ΚΠΣ/ΕΥΣ) και σχετικής μελέτης που εκπονήθηκε για το ΥΠΟΙΟ με θέμα τη «Βελτίωση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου των ΕΠ του ΚΠΣ 2000 – 2006, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής και στην προσαρμογή αυτών για την περίοδο 2007 – 2013». ⁴

Πρόκειται ομολογουμένως για ένα γραφειοκρατικό λαβύρινθο, μια διαδικασία σχεδιασμού, εγκρίσεων, αναθέσεων, υλοποίησης και ελέγχου που μοιάζει αναίτια περίπλοκη, εξαιρετικά χρονοβόρα και φρικτά δαιδαλώδης .

Το ΕΣΠΑ, είναι διαρθρωμένο σε τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα και σε Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, τα οποία έχουν καθοριστεί ήδη από την πρόταση που έχει υποβάλλει η Ελλάδα στην Κομισιόν στην αρχή κάθε περιόδου. Για την περίοδο 2007-2013, η διαδικασία λειτούργησε ως εξής: Μετά την ενσωμάτωση της εγκεκριμένης από την Ευρώπη πρότασης αυτής στην εθνική νομοθεσία, την ευθύνη ανέλαβε η τότε Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων (γνωστή ως Γενική Γραμματεία ΕΣΠΑ) στο σημερινό υπουργείο Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού.

Στα υπουργεία, οι υπηρεσίες οι οποίες διαχειρίζονται την απορρόφηση των κονδυλίων του ΕΣΠΑ λέγονται Διαχειριστικές Αρχές και συνήθως είναι γενικές ή ειδικές γραμματείες εντός τους. Επιλέγουν τα έργα, καθορίζουν τα κριτήρια, τις διαδικασίες, τους όρους και τους αρμόδιους να παράσχουν πληροφορίες, και επιβλέπουν τα στάδια εξέλιξης του έργου. Οι Διαχειριστικές Αρχές απασχολούν συνήθως από 30 έως 80 υπαλλήλους, ανάλογα με το εύρος του Επιχειρησιακού Προγράμματος το οποίο επιβλέπουν. Τους αναλογεί αξιοσημείωτος λόγος στη διαμόρφωση όχι μόνο των θεματικών, αλλά και των γενικότερων κατευθύνσεων του ΕΣΠΑ. Στο διάστημα αμέσως μετά τη συμφωνία Ελλάδας - Ε.Ε., οι αρμόδιες αρχές προβαίνουν σε διαβούλευση με εθνικούς ή τοπικούς φορείς προκειμένου να καθοριστούν τα έργα τα οποία ανταποκρίνονται στις εκάστοτε ανάγκες. Στη συγκεκριμένη βάση γίνονται οι προκηρύξεις των έργων και εν συνεχεία οι αναθέσεις, η υλοποίηση κ.λπ. Ανάλογα με το είδος του έργου, επιλέγονται οι δικαιούχοι και, μετά από τους σχετικούς διαγωνισμούς, οι ανάδοχοι των έργων. Με τη συμβασιοποίηση του έργου διενεργείται η νομική δέσμευση των χρημάτων και, ανάλογα με τις παραμέτρους του έργου, έπεται η δαπάνη. Η εκταμίευση του ποσού "περνάει" επίσης μέσα από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους αλλά και την Τράπεζα της Ελλάδος. Στη διάρκεια όλης της διαδικασίας, υπάρχουν δύο υπηρεσίες του υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού, οι οποίες διαδραματίζουν κομβικό ρόλο στην υλοποίηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων. Αρχικά είναι το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα, όπου καταχωρίζεται κάθε πράξη η οποία αφορά τη διαδικασία του ΕΣΠΑ. Το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα δημιουργεί τους κωδικούς των έργων και διαχειρίζεται το εσωτερικό σύστημα business intelligence, καθώς και την "ανοιχτή" ιστοσελίδα anaptyxi.gov.gr,

⁴ www.business.first.gr/profile/bfnews/18 & 19 oct.2012

όπου αναρτώνται τα έργα τα οποία εντάσσονται καθώς και πολλές πληροφορίες για αυτά. Η δεύτερη υπηρεσία είναι η ΜΟΔ, δηλαδή η Μονάδα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων. Η ΜΟΔ ιδρύθηκε το 1996, όταν ακόμη “έτρεχε” το δεύτερο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, και στελεχώθηκε από προσωπικό που είχε προϋπηρεσία κυρίως σε συμβουλευτικές ή τεχνικές εταιρείες στον ιδιωτικό τομέα. Σήμερα απασχολεί περίπου 1.200 υπαλλήλους, οι περισσότεροι από τους οποίους είναι αποσπασμένοι στις Διαχειριστικές Αρχές, ενώ μόλις 100-120 εργάζονται στην κεντρική υπηρεσία της ΜΟΔ διοργανώνοντας δράσεις όπως σεμινάρια, ημερίδες, κ.λπ. Η εμπειρία των υπαλλήλων της ΜΟΔ σε πολλές περιπτώσεις καλύπτει κενά τα οποία δημιουργούν η ελλιπής κατάρτιση των υπαλλήλων υπουργείων και περιφερειών και συχνά πυροδοτεί και έριδες μεταξύ τους. Οι ίδιοι οι ΜΟΔίτες αυτοσαρκάζονται ως “νεροκουβαλητές του ΕΣΠΑ”. Εφόσον η Διαχειριστική Αρχή ή ο ενδιαμέσος φορέας διαπιστώσουν παραβάσεις, τα έργα μπορούν να ακυρωθούν -ολόκληρα ή μέρος τους- από τις ίδιες υπηρεσίες. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι είναι οι ίδιες υπηρεσίες οι οποίες ανέθεσαν τα έργα στους δικαιούχους, καθόρισαν τα κριτήρια και αποφάσισαν την υλοποίησή τους, οπότε τα περιθώρια αυστηρότητας είναι, μοιραία, αμφιλεγόμενα. Εκτός των Διαχειριστικών Αρχών ή ενδιαμέσων φορέων, ως Αρχή Ελέγχου έχει οριστεί η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου, η οποία ανήκει στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (που υπάγεται στο υπουργείο Οικονομικών), μακριά από τη δικαιοδοσία του υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού που επιβλέπει συνολικά ή του υπουργείου που επιβλέπει το κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου μπορεί να διενεργήσει ελέγχους σε κάθε παράμετρο υλοποίησης ενός έργου, καθώς και σε κάθε επίπεδο του επιχειρησιακού προγράμματος, ενώ αν διαπιστώσει παραβάσεις έχει τη δικαιοδοσία να ενημερώσει ως και τον αρμόδιο εισαγγελέα. Ωστόσο, αν και έχει τη δυνατότητα μίσθωσης “εξωτερικών” εμπειρογνομόνων, περιγράφεται ως μια υποστελεχωμένη υπηρεσία, ειδικά αν αναλογιστεί κανείς το εύρος των διαδικασιών που καλείται να ελέγξει. Δειγματοληπτικούς ελέγχους πραγματοποιούν επίσης οι σχετικές υπηρεσίες της Κομισιόν. Οι αξιολογήσεις κατά τη διάρκεια και έπειτα από την υλοποίηση των έργων, διενεργούνται κυρίως από την Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου και τις ευρωπαϊκές DG Comp και η DG Regio.⁵ Η αξιολόγηση σε αυτό το στάδιο συνίσταται στο κατά πόσο τηρήθηκαν οι παράμετροι της σύμβασης που υπογράφηκε.

⁵ www.eshellas.gr/el./pages/evalespa.aspx

ΠΗΓΗ: ΕΣΠΑ 2007-2013/ΕΙΚΟΝΕΣ

1.2. Τα κριτήρια για την διαχείριση ευρωπαϊκών κονδυλίων

Η ΕΕ χρηματοδοτεί ένα ευρύ φάσμα έργων και προγραμμάτων σε διάφορους τομείς, όπως:

- περιφερειακή και αστική ανάπτυξη
- απασχόληση και κοινωνική ένταξη
- γεωργία και αγροτική ανάπτυξη
- θαλάσσια και αλιευτική πολιτική
- έρευνα και καινοτομία
- ανθρωπιστική βοήθεια.

Η διαχείριση των χρηματοδοτικών κονδυλίων διέπεται από αυστηρούς κανόνες που διασφαλίζουν ότι η διάθεσή τους παρακολουθείται στενά και χαρακτηρίζεται από διαφάνεια και υπευθυνότητα. Οι 28 επίτροποι της ΕΕ έχουν συλλογικά την τελική πολιτική ευθύνη για τη χρηστή διάθεση των κονδυλίων της ΕΕ. Δεδομένου ότι η διαχείριση των περισσότερων χρηματοδοτήσεων γίνεται από τις δικαιούχους χώρες, η ευθύνη για τη διενέργεια επιθεωρήσεων και ετήσιων ελέγχων βαρύνει τις εθνικές κυβερνήσεις. Η διαχείριση του 76% και πλέον του προϋπολογισμού της ΕΕ γίνεται σε συνεργασία με τις εθνικές και περιφερειακές αρχές μέσω ενός συστήματος «κοινής διαχείρισης», κατά κύριο λόγο μέσω 5 μεγάλων ταμείων, των διαρθρωτικών και

επενδυτικών ταμείων. Συλλογικά, τα ταμεία αυτά βοηθούν στην υλοποίηση της στρατηγικής Ευρώπη 2020.⁶

- Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) – περιφερειακή και αστική ανάπτυξη
- Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) – κοινωνική ένταξη και χρηστή διακυβέρνηση
- Ταμείο Συνοχής (ΤΣ) – οικονομική σύγκλιση των λιγότερο αναπτυγμένων περιφερειών
- Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)
- Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ)

Κάποια άλλα κονδύλια, τα οποία διαχειρίζεται απευθείας η ΕΕ, χορηγούνται υπό μορφή:

- επιχορηγήσεων για συγκεκριμένα έργα που εντάσσονται σε πολιτικές της ΕΕ, συνήθως μετά από δημόσια προκήρυξη, γνωστή ως "πρόσκληση υποβολής προτάσεων". Ένα τμήμα αυτής της χρηματοδότησης προέρχεται από την ΕΕ και ένα άλλο από άλλες πηγές
- συμβάσεων που συνάπτουν τα όργανα της ΕΕ για την αγορά υπηρεσιών, προϊόντων ή έργων που χρειάζονται για τη λειτουργία τους π.χ. εκπόνηση μελετών, παροχή κατάρτισης, διοργάνωση συνεδρίων, προμήθεια εξοπλισμού ΤΠ. Οι συμβάσεις ανατίθενται μέσω προκήρυξης διαγωνισμών.

Οι νικητές των διαγωνισμών και οι δικαιούχοι επιχορηγήσεων ή αναπτυξιακής βοήθειας που προορίζεται για χώρες εκτός ΕΕ ανακοινώνονται στο διαδίκτυο.

Μικρές επιχειρήσεις

Η χρηματοδότηση από την ΕΕ μπορεί να λαμβάνει τη μορφή επιχορηγήσεων, δανείων και εγγυήσεων.⁷ Οι επιχορηγήσεις αποτελούν άμεση ενίσχυση, αλλά διατίθενται και άλλες μορφές χρηματοδότησης μέσω προγραμμάτων των οποίων τη διαχείριση αναλαμβάνουν τα κράτη μέλη.

⁶ www.epndyseis.gr

⁷ www.espa2007-2013.gr

Μη κυβερνητικές οργανώσεις και οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών

Οι οργανώσεις αυτές μπορούν να είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση, υπό τον όρο ότι δραστηριοποιούνται σε έναν από τους τομείς πολιτικής της ΕΕ και σε μη κερδοσκοπική βάση.

Νέοι

Προβλέπονται κυρίως δύο μορφές χρηματοδότησης:

- Εκπαίδευση και κατάρτιση: δυνατότητες σπουδών σε άλλη χώρα μέσω του προγράμματος Erasmus, στήριξη μαθητών που κοντεύουν να ολοκληρώσουν τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, και επαγγελματική κατάρτιση σε άλλη χώρα
- Νεολαία: συγχρηματοδότηση έργων που ενθαρρύνουν τη συμμετοχή στα κοινά, την εθελοντική εργασία και ένα ευρύτερο πολυπολιτισμικό προφίλ.

Ερευνητές

Το διάστημα 2014 - 2020, η ΕΕ θα χορηγήσει περίπου 80 δισ. ευρώ για τη χρηματοδότηση της έρευνας, κυρίως μέσω του εμβληματικού ερευνητικού της προγράμματος Ορίζοντας 2020. Η χρηματοδότηση αυτή συνήθως λαμβάνει τη μορφή επιχορηγήσεων για τη μερική χρηματοδότηση ενός μεγάλου φάσματος ερευνητικών έργων. Χρηματοδοτήσεις της ΕΕ για έρευνα και καινοτομία

Αγρότες και αγροτικές δραστηριότητες

Οι περισσότεροι αγρότες στην ΕΕ είναι επιλέξιμοι για άμεσες εισοδηματικές ενισχύσεις. Το ένα τρίτο περίπου των ενισχύσεων αυτών δίνονται ως αντάλλαγμα για την υιοθέτηση πρακτικών οικολογικής γεωργίας (διατήρηση των μόνιμων βοσκοτόπων, διαφοροποίηση των καλλιεργειών, κ.λπ.). Οι αγρότες λαμβάνουν επίσης ενίσχυση με βάση την έκταση γης που έχουν στην κατοχή τους, και πάλι ως αντάλλαγμα για την εφαρμογή οικολογικών μεθόδων γεωργίας που προστατεύουν τη βιοποικιλότητα και την ποιότητα του εδάφους και του νερού, και διατηρούν τις εκπομπές ανθρακούχων αερίων σε χαμηλά επίπεδα. Οι χρηματοδοτήσεις της ΕΕ βοηθούν επίσης τους γεωργούς να εκπαιδεύονται σε νέες τεχνικές και να αναβαθμίζουν ή να αναδιαρθρώνουν τις γεωργικές τους εκμεταλλεύσεις. Επίσης, σε ευρύτερο πλαίσιο, συμβάλλουν στη βελτίωση της ζωής στις αγροτικές περιοχές, με τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την εξασφάλιση βασικών υπηρεσιών. Παράλληλα, στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης, οι νέοι αγρότες μπορούν να λάβουν την ειδική στήριξη για σύσταση δικής τους επιχείρησης και να επωφεληθούν από τα υψηλότερα ποσοστά ενίσχυσης που προβλέπονται για επενδύσεις στην επιχείρησή τους. Προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης ανά χώρα.⁸

⁸ www.mindev.gov.gr Υπουργείο Οικονομίας και οικονομικών, Υπουργείο Ανάπτυξης & Ανταγωνιστικότητας

1.3. Ο σχεδιασμός, η εφαρμογή και η απορρόφηση του προγράμματος

- ✚ Ο σχεδιασμός του ΕΣΠΑ 2007-2013 αποσκοπεί στην διεύρυνση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων, στην επιτάχυνση του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης και κοινωνικής ανάπτυξης, στην αύξηση της παραγωγικότητας και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών της χωρικής ενότητας με γνώμονα την αειφόρο ανάπτυξη.
- ✚ Η χρηματοδότηση επιχειρήσεων υλοποιείται μέσω οκτώ (8) τομεακών επιχειρησιακών προγραμμάτων (ΤΕΠ) και πέντε (5) περιφερειακών επιχειρησιακών προγραμμάτων (ΠΕΠ). Τα ΤΕΠ είναι τα εξής:
 - Περιβάλλον - αειφόρος ανάπτυξη. Το πρόγραμμα αυτό έχει ως κύριο στόχο την προστασία, αναβάθμιση και αειφόρο διαχείριση του περιβάλλοντος, ώστε το περιβάλλον να αποτελέσει το υπόβαθρο για την προστασία της δημόσιας υγείας, την άνοδο της ποιότητας ζωής των πολιτών, καθώς και παράγοντα βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας.
 - Ενίσχυση της προσπελασιμότητας. Το πρόγραμμα αυτό έχει ως κύρια επιδίωξη την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό των φυσικών υποδομών και του συστήματος μεταφορών της χώρας.
 - Ανταγωνιστικότητα και επιχειρηματικότητα. Ο βασικός στόχος του προγράμματος είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και του παραγωγικού συστήματος της χώρας, με έμφαση στην καινοτομία.
 - Ψηφιακή σύγκλιση. Εδώ περιλαμβάνονται παρεμβάσεις που στοχεύουν στην προώθηση των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνίας (ΤΠΕ) σε επιχειρήσεις, στον ανασχεδιασμό των διαδικασιών του δημοσίου τομέα, στην προώθηση της επιχειρηματικότητας σε τομείς που χρησιμοποιούν ΤΠΕ, στην ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης και στη βελτίωση της καθημερινής ζωής των πολιτών μέσω των ΤΠΕ.
 - Βελτίωση διοικητικής ικανότητας της δημόσιας διοίκησης. Το πρόγραμμα στοχεύει στη δημιουργία μιας πολιτο-κεντρικής, αποτελεσματικής, ανοιχτής και ευέλικτης διακυβέρνησης για τη μετάβαση από τη διαχείριση αρμοδιοτήτων και διαδικασιών στην άσκηση πολιτικών και την επιδίωξη αποτελεσμάτων.
 - Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού. Το πρόγραμμα θέτει ως στόχους τη δημιουργία συνθηκών πλήρους απασχόλησης, τη βελτίωση της ποιότητας της εργασίας και της παραγωγικότητας, καθώς και την ενίσχυση της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων στις μεταβαλλόμενες συνθήκες ανταγωνισμού. Παράλληλα, στοχεύει στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης στην αγορά εργασίας χωρίς κανενός είδους διακρίσεις.
 - Εκπαίδευση και δια βίου μάθηση. Το πρόγραμμα επικεντρώνεται στη βελτίωση του επιπέδου των βασικών δεξιοτήτων όλων, στις μεταρρυθμίσεις στο εκπαιδευτικό σύστημα, καθώς και την αύξηση της

ποιότητας και της ελκυστικότητας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

- Τεχνική υποστήριξη εφαρμογής. Το πρόγραμμα αποσκοπεί στη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων προπαρασκευής, διαχείρισης, αξιολόγησης και δημοσιότητας των ΕΠ, καθώς και δραστηριοτήτων για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας στην υλοποίηση των δράσεων των κοινοτικών ταμείων.

Όσον αφορά τα ΠΕΠ, αυτά είναι τα εξής:

- ΠΕΠ Μακεδονίας - Θράκης
 - ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιόνιων Νήσων
 - ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου
 - ΠΕΠ Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου
 - ΠΕΠ Αττικής⁹

✚ Κατά τα δύο (2) πρώτα έτη εφαρμογής του, το ΕΣΠΑ παρουσίασε μηδενική απορρόφηση των πόρων της κοινοτικής συμμετοχής. Τα πρώτα σημαντικά ποσά κοινοτικών πόρων διατέθηκαν το έτος 2009, φθάνοντας την απορρόφηση του έτους στα 729 εκατ. ευρώ, έναντι στόχου απορρόφησης περίπου 2,94 δις ευρώ. Αντίθετα, κατά τα επόμενα τέσσερα (4) έτη της προγραμματικής περιόδου, η συνολική απορρόφηση πόρων κάθε έτος ήταν μεγαλύτερη από τον προκαθορισμένο ετήσιο στόχο απορρόφησης. Πιο συγκεκριμένα, το έτος 2010 η απορρόφηση πόρων έφτασε περίπου στα 2,82 δις ευρώ, ξεπερνώντας λίγο το στόχο απορρόφησης που ήταν τα 2,75 δις ευρώ. Τη μεγαλύτερη απορροφητικότητα παρουσίασε το ΕΣΠΑ το έτος 2013, καθώς οι συνολικές κοινοτικές ενισχύσεις έφτασαν τα 4,6 δις ευρώ, ξεπερνώντας το στόχο απορρόφησης του έτους περίπου κατά 710 εκατ. ευρώ. Γενικά, μετά το έτος 2009, τα διαθέσιμα κοινοτικά κονδύλια της περιόδου 2007-2013 παρουσίασαν αυξημένη ζήτηση εκ μέρους των επιχειρήσεων, με εξαίρεση το έτος 2012 κατά το οποίο η απορρόφηση μειώθηκε σημαντικά σε σχέση με το έτος 2011. Όσον αφορά την απορρόφηση κονδυλίων του ΕΣΠΑ ανά ΤΕΠ, το ΤΕΠ με την υψηλότερη απορροφητικότητα⁶ είναι η «ενίσχυση της προσπελασιμότητας» με ποσοστό πραγματοποιηθείσας δαπάνης 350,4% και με το ύψος της δημόσιας δαπάνης να ανέρχεται στα 3,54 δις ευρώ. Δεύτερο στη σειρά έρχεται το ΤΕΠ «ανάπτυξη ανθρωπίνου δυναμικού» με ποσοστό πραγματοποιηθείσας δαπάνης 164% και με ύψος δημόσιας δαπάνης 1,65 δις ευρώ. Ακολουθεί το ΤΕΠ «ανταγωνιστικότητα και επιχειρηματικότητα» με ποσοστό 139%, ενώ τέταρτο έρχεται το «περιβάλλον-αειφόρος ανάπτυξη» εμφανίζοντας απορροφητικότητα 122,7%. Πέμπτο στη σειρά είναι το «εκπαίδευση και διαβίου μάθηση» με ποσοστό 96,8%, ενώ χαμηλή απορροφητικότητα παρουσιάζει το «διοικητική μεταρρύθμιση» με συνολική πραγματοποιηθείσα δαπάνη 33%. Προτελευταίο με ποσοστό 28,8% έρχεται το ΤΕΠ «ψηφιακή σύγκλιση» και τελευταίο σε απορροφητικότητα κονδυλίων είναι το «τεχνική υποστήριξη εφαρμογής» με ποσοστό μόλις 20%

⁹ www.espa2007-2013.gr

και πραγματοποιηθείσα δαπάνη ποσού 204,5 εκατ. ευρώ. Στον Πίνακα 1 αποτυπώνεται η απορροφητικότητα ανά ΤΕΠ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.1

Απορρόφηση ΕΣΠΑ ανά Τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

Τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Δημόσια Δαπάνη Ενταγμένων Έργων	Πραγματοποιηθείσα Δημόσια Δαπάνη	Ποσοστό Πραγματοποιηθείσας Δαπάνης
Περιβάλλον - Αειφόρος Ανάπτυξη	4.431.153.427 €	1.282.277.574 €	122,7%
Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας	6.944.538.605 €	3.537.639.073 €	350,4%
Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα	2.407.055.717 €	1.419.573.074 €	139%
Ψηφιακή Σύγκλιση	1.034.785.988 €	294.251.271 €	28,8%
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	3.469.115.381 €	1.654.374.608 €	164%
Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	1.901.128.549 €	969.861.899 €	96,8%
Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013	829.756.572 €	340.872.746 €	34%
Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής	316.140.652 €	204.566.921 €	20%

Πηγή: Υπουργείο Ανάπτυξης & Ανταγωνιστικότητας.

Στα ΠΕΠ, την πρώτη θέση στην απορροφητικότητα καταλαμβάνει το ΠΕΠ Μακεδονίας - Θράκης με ποσοστό πραγματοποιηθείσας δαπάνης 213,6% και συνολική πραγματοποιηθείσα δαπάνη 2,16 δις ευρώ. Δεύτερο κατά σειρά έρχεται το ΠΕΠ Αττικής με ποσοστό πραγματοποιηθεισών δαπανών 185,3% και συνολική δαπάνη 1,87 δις ευρώ, ενώ την τρίτη θέση καταλαμβάνει το ΠΕΠ Θεσσαλίας - Στερεός Ελλάδα - Ηπείρου με ποσοστό 115,9%. Το ΠΕΠ Κρήτης - Νήσων Αιγαίου παρουσιάζει χαμηλή απορρόφηση κονδυλίων ποσοστού 86,9%, ενώ τη χαμηλότερη απορροφητικότητα έχει το ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιόνιων Νήσων με ποσοστό 61% και πραγματοποιηθείσα δαπάνη 632,8 εκατ. ευρώ. Στον Πίνακα 2 αποτυπώνεται η απορροφητικότητα ανά ΠΕΠ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.2

Απορρόφηση ΕΣΠΑ ανά Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Δημόσια Δαπάνη Ενταγμένων Έργων	Πραγματοποιηθείσα Δημόσια Δαπάνη	Ποσοστό Πραγματοποιηθείσας Δαπάνης
Μακεδονίας – Θράκης	5.046.145.201 €	2.159.043.432 €	213,6%
Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιόνιων Νήσων	1.683.305.260 €	632.839.444 €	61%
Κρήτης & Νήσων Αιγαίου	1.969.806.497 €	897.285.576 €	86,9%
Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου	2.226.825.428 €	1.195.763.906 €	115,9%
Αττικής	4.026.205.565 €	1.875.254.316 €	185,3%

Πηγή: Υπουργείο Ανάπτυξης & Ανταγωνιστικότητας.

2.1. Διαρθρωτικές επενδύσεις και ταμειακή συνοχή

Τα **Διαρθρωτικά Ταμεία** και το **Ταμείο Συνοχής** είναι χρηματοδοτικοί πόροι που διατίθενται από την Ευρωπαϊκή Ένωση για δύο σχετιζόμενους μεταξύ τους σκοπούς: την υποστήριξη για τις φτωχότερες περιφέρειες της Ευρώπης και την υποστήριξη για την ενοποίηση των ευρωπαϊκών υποδομών, ιδίως στον τομέα των μεταφορών. Τα τρέχοντα προγράμματα λειτουργούν από 1η Ιανουαρίου 2007 έως 31 Δεκεμβρίου 2013, με προϋπολογισμό € 277 δις για τα Διαρθρωτικά Ταμεία, και € 70 δις για το Ταμείο Συνοχής. Τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία είναι: το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)**, το οποίο προωθεί την ισόρροπη ανάπτυξη των διαφόρων περιφερειών της ΕΕ.

Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)

το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)**, το οποίο στηρίζει έργα σχετικά με την απασχόληση σε ολόκληρη την Ευρώπη και επενδύει στο ανθρώπινο δυναμικό της Ευρώπης - τους εργαζομένους, τους νέους και όλους όσους αναζητούν εργασία.

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)

το **Ταμείο Συνοχής (ΤΣ)**, το οποίο χρηματοδοτεί έργα στους τομείς των μεταφορών και του περιβάλλοντος σε χώρες στις οποίες το ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ) ανά κάτοικο είναι χαμηλότερο από το 90% του μέσου όρου της ΕΕ. Το διάστημα 2014-20, οι χώρες αυτές ήταν η Βουλγαρία, η Ελλάδα, η Εσθονία, η Κροατία, η Κύπρος, η Λετονία, η Λιθουανία, η Μάλτα, η Ουγγαρία, η Πολωνία, η Πορτογαλία, η Ρουμανία, η Σλοβακία, η Σλοβενία και η Τσεχική Δημοκρατία.

Ταμείο Συνοχής (ΤΣ)

το **Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)**, το οποίο εστιάζει στην επίλυση των ιδιαίτερων προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι αγροτικές περιοχές της ΕΕ.

Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)

το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ)**, το οποίο βοηθά τους αλιείς να υιοθετήσουν πρακτικές βιώσιμης αλιείας και τις παράκτιες κοινότητες να διαφοροποιήσουν τις οικονομίες τους ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής κατά μήκος

των ευρωπαϊκών ακτών.

Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ)¹⁰

2.2. Προγραμματική περίοδο 2007-2013

Η Τεχνική Βοήθεια, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 46 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμό. 1083/2006 του Συμβουλίου, αποτελεί μορφή παρέμβασης μέσω της οποίας μπορούν να χρηματοδοτούνται δραστηριότητες προπαρασκευής, διαχείρισης, παρακολούθησης, αξιολόγησης, πληροφόρησης και ελέγχου των επιχειρησιακών προγραμμάτων, καθώς και δραστηριότητες για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας για την υλοποίηση των δράσεων των Ταμείων. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής 2007-2013» σχεδιάστηκε με σκοπό την ενίσχυση των επιτελικών φορέων και των υποστηρικτικών δομών του συστήματος διοίκησης και συντονισμού των ΕΠ, καθώς και των δικαιούχων φορέων, μέσω της χρηματοδότησης των δράσεων της πρώτης παραγράφου, οι οποίες καλύπτουν και τους δύο κωδικούς προτεραιότητας της θεματικής προτεραιότητας «Τεχνική Βοήθεια» που προβλέπονται στον Εφαρμοστικό Κανονισμό (άρθρο 11 και Παράρτημα II και III), δηλαδή τους υπ.αριθμ.85 «Προπαρασκευή, εφαρμογή, παρακολούθηση και επιθεωρήσεις» και 86 «Αξιολόγηση και μελέτες, πληροφόρηση και δημοσιότητα». Το παρόν Ε.Π. υποβάλλεται δυνάμει του στόχου «σύγκλιση» με συνεισφορά του ΕΤΠΑ. Οι κωδικοί NUTS των γεωγραφικών περιοχών παρέμβασης του Ε.Π. παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ
GR	ΕΛΛΑΣ
GR11	ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ-ΘΡΑΚΗ
GR14	ΘΕΣΣΑΛΙΑ
GR21	ΗΠΕΙΡΟΣ
GR22	ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΟΣ
GR23	ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ
GR25	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ
GR41	ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ
GR43	ΚΡΗΤΗ

¹⁰ www.esfhellas.gr/el/Documents (Ημερομηνία τελευταίας τροποποίησης 21/01/2014)

Το ΕΠ «Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής 2007-2013» συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ και περιλαμβάνει έναν άξονα προτεραιότητας, στο πλαίσιο του οποίου προβλέπονται δράσεις «οριζόντιου» χαρακτήρα, οι οποίες καλύπτουν το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, έχοντας άμεσες επιπτώσεις με φυσικά και άυλα αποτελέσματα σε όλες τις περιφέρειες της χώρας. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι στο πλαίσιο του ΕΠ θα χρηματοδοτηθεί το τμήμα των δαπανών των δράσεων «οριζόντιου» χαρακτήρα που αντιστοιχούν στις οκτώ περιφέρειες του αμιγούς στόχου «Σύγκλιση». Το τμήμα των δαπανών που αντιστοιχούν στις πέντε μεταβατικές περιφέρειες του στόχου «Σύγκλιση» και του στόχου «Περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση», θα χρηματοδοτηθεί αποκλειστικά από εθνικούς πόρους. Ο προϋπολογισμός του ΕΠ «Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής 2007-2013» ανέρχεται σε **225.882.353,00 €**, αποκλειστικά δημοσίας δαπάνης. Από το σύνολο του προϋπολογισμού, το **85%**, ήτοι **192.000.000,00 €**, αφορά κοινοτική συνδρομή του ΕΤΠΑ και το **15%**, ήτοι **33.882.353,00 €** αφορά σε εθνικούς πόρους. Αναλυτικότερα, στον πρώτο κωδικό προτεραιότητας (υπ. αριθμό. 85 του Εφαρμοστικού Κανονισμού) περιλαμβάνονται παρεμβάσεις και κατηγορίες πράξεων, ο συνολικός προϋπολογισμός των οποίων ανέρχεται σε **186.176.471 € (82,4%** της συνολικής δημόσιας δαπάνης του ΕΠ), ενώ αντίστοιχα, στο δεύτερο κωδικό προτεραιότητας (υπ. αριθμ.86 του Εφαρμοστικού Κανονισμού) περιλαμβάνονται παρεμβάσεις και κατηγορίες πράξεων, ο προϋπολογισμός των οποίων ανέρχεται σε **39.705.882 € (17,6%** της συνολικής δημόσιας δαπάνης του ΕΠ).

Αρμόδιοι φορείς για την εκπόνηση του ΕΠ:

Αρμόδιος φορέας για το σχεδιασμό του ΕΠ «Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής 2007-2013» είναι η Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και Ανάπτυξης.

Διαδικασίες που ακολουθήθηκαν για την εκπόνηση του ΕΠ

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, ο Γενικός Γραμματέας της Γενικής Γραμματείας Επενδύσεων και Ανάπτυξης ανέθεσε στη ΜΟΔ ΑΕ το έργο της εκπόνησης του ΕΠ «Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής 2007-2013». Εν συνεχεία, η ΜΟΔ ΑΕ, τηρώντας τις προσήκουσες διαδικασίες, προέβη στην επιλογή αναδόχου με αντικείμενο το σχεδιασμό του ΕΠ.

Για την εκπόνηση του ΕΠ διαμορφώθηκαν αρχικά εναλλακτικά σενάρια, από τα οποία σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 28/8/2006 υπό το Γενικό Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Επενδύσεων και Ανάπτυξης και με τη συμμετοχή του Γενικού Διευθυντή της ΜΟΔ ΑΕ, του προϊσταμένου και στελεχών της Ειδικής Υπηρεσίας Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (ΕΥΣΣΑΑΠ), καθώς και στελεχών της Διαχειριστικής Αρχής του ΕΠ «Τεχνική Βοήθεια 2000-2006», προκρίθηκε αυτό που αποτέλεσε τη βάση για το παρόν ΕΠ. Προκειμένου για την περαιτέρω εξειδίκευση του σχεδιασμού του ΕΠ, πραγματοποιήθηκαν σειρά από τεχνικές συναντήσεις και συσκέψεις στις οποίες, εκτός από στελέχη του αναδόχου του έργου, έλαβαν μέρος:

- εκπρόσωποι της ΜΟΔ ΑΕ
- εκπρόσωποι και στελέχη της Διαχειριστικής Αρχής του ΕΠ «Τεχνική Βοήθεια 2000-2006»
- εκπρόσωπος της Γενικής Γραμματείας Επενδύσεων και Ανάπτυξης οι εκπρόσωποι φορέων υλοποίησης των δράσεων Τεχνικής Βοήθειας

Στις 31 Μαρτίου 2017 απεστάλησαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή όλες οι τελικές εκθέσεις ολοκλήρωσης του συνόλου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-2013.

Με την ολοκλήρωση αυτής της διαδικασίας και την αποδοχή τους από τις υπηρεσίες της ΕΕ κλείνει και τυπικά η προγραμματική περίοδος 2007-2013.

Η Ελλάδα απορρόφησε πλήρως τους διαθέσιμους κοινοτικούς πόρους του ΕΣΠΑ επιτυγχάνοντας το υψηλότερο ποσοστό απορρόφησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΠΗΓΗ:ΕΙΚΟΝΕΣ ΕΣΠΑ

2.3. Ανάπτυξη-εκσυγχρονισμός-συμπλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη

Η ΕΚΧΑ Α.Ε. υλοποίησε 26 έργα στο Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007-2013 (ΕΣΠΑ), συνολικού προϋπολογισμού **57,3 εκατ. ευρώ** με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «**Ψηφιακή Σύγκλιση**».¹¹

Τα εν λόγω έργα εντάσσονται στους ευρύτερους επιχειρησιακούς στόχους της ΕΚΧΑ Α.Ε, ήτοι: α) την προώθηση της κατάρτισης δασικών χαρτών στη χώρα και β) την προώθηση της κτηματογράφησης του υπολοίπου της χώρας.

Στην πράξη «Ανάπτυξη υπηρεσιών και υποδομής χωρικών δεδομένων για την προστασία των δασών και δασικών εκτάσεων» που αφορούσε στην κατάρτιση Δασικών Χαρτών και τον έλεγχο ποιότητας των παραγόμενων δεδομένων. Η πράξη αποτελείται από 19 έργα, συνολικού προϋπολογισμού **€39.108.582,62** και αφορούσε στο 38% της έκτασης της χώρας. Στην πράξη «Σύνταξη των προσωρινών κτηματολογικών υποβάθρων και δημιουργία της κτηματολογικής βάσης δεδομένων της ανάρτησης» σε περιοχές 1) επιλέξιμων Περιφερειακών Ενοτήτων (Περιφέρειες Αμιγούς Σύγκλισης) και 2) της Περιφέρειας Αττικής. Η πράξη αποτελείται από 7 έργα συνολικού προϋπολογισμού **€18.208.639,85**.

Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη

Συνολικός προϋπολογισμός Δημόσιας Δαπάνης: 5.186.665.141 ευρώ, εκ των οποίων το ποσό των 4.333.917.411 ευρώ είναι η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 852.747.730 ευρώ είναι η Εθνική συμμετοχή.

Όραμα

«Προστασία του περιβάλλοντος, μετάβαση σε μια οικονομία φιλική στο περιβάλλον, ανάπτυξη, εκσυγχρονισμός και συμπλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη.»¹²

«Συμβολή στην ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη, τη βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας και τη μείωση του θορύβου, προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας μέσω ανάπτυξης συστημάτων μεταφορών φιλικών προς το περιβάλλον (προαστιακός, μετρό, τραμ).»

Για τις Μεταφορές:¹³

- Προώθηση της ολοκλήρωσης μέρους των υποδομών του βασικού Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ), οδικών και σιδηροδρομικών και περαιτέρω ανάπτυξη/ αναβάθμιση του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ, με έμφαση στο οδικό και σιδηροδρομικό, αλλά και επιλεγμένες παρεμβάσεις λιμένων και αεροδρομίων.
- Προώθηση των συνδυασμένων μεταφορών και εκσυγχρονισμός του συστήματος μεταφορών (σιδηροδρομικές συνδέσεις με τα λιμάνια του

¹¹ www.ependyseis.gr

¹² www.mindev.gov.gr

¹³ www.espa2007-2013/fnews.gr

βασικού ΔΕΔ-Μ και τα εμπορευματικά κέντρα, οδικές συνδέσεις διευρωπαϊκών λιμανιών και αεροδρομίων της ηπειρωτικής και νησιωτικής χώρας).

- Βελτίωση της ασφάλειας των μεταφορών (οδική ασφάλεια, ασφάλεια ναυσιπλοΐας και λιμενικών εγκαταστάσεων, ασφάλεια αεροναυτιλίας).
- Ανάπτυξη και επέκταση των βιώσιμων και οικολογικών αστικών μεταφορών (αστικών μέσων σταθερής τροχιάς και λοιπών καθαρών επιφανειακών μέσων).

Για το Περιβάλλον:

- Εκπλήρωση των απαιτήσεων του περιβαλλοντικού κεκτημένου της ΕΕ στους τομείς των Αποβλήτων και των Υδάτων.
- Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή - Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων.
- Διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας.
- Βιώσιμη αστική ανάπτυξη - Αστική αναζωογόνηση.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "**Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού 2007-2013**" διαθέτει συνολικό συγχρηματοδοτούμενο προϋπολογισμό από την Ε.Ε. **2.825.333.333 €**. Ο κεντρικός στόχος της αναπτυξιακής στρατηγικής του ΕΠ είναι η αξιοποίηση του συνόλου του ανθρώπινου δυναμικού ως κινητήριας δύναμης για ανάπτυξη της χώρας και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Οι Άξονες Προτεραιότητας του Προγράμματος είναι οι ακόλουθοι:

Άξονας Προτεραιότητας 1 «Συστημικές Παρεμβάσεις».

Περιλαμβάνει το σύνολο των συστημικών παρεμβάσεων οι οποίες συμβάλλουν στη μεταρρύθμιση και τη λειτουργική ολοκλήρωση των θεσμών, φορέων και μηχανισμών μέσω των οποίων γίνεται ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η αξιολόγηση των δράσεων των Θεματικών Άξόνων Προτεραιότητας 2, 3 και 4.

Θεματικός Άξονας Προτεραιότητας 2 «Ενίσχυση της Προσαρμοστικότητας του Ανθρώπινου Δυναμικού και των Επιχειρήσεων».

Βασικοί Στόχοι του άξονα είναι:

1. Ανάπτυξη ολοκληρωμένου πλαισίου Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΕΚ) για τους εργαζόμενους, εργοδότες και αυτοαπασχολούμενους για τη βελτίωση της ποιότητας ΣΕΚ και την αύξηση της συμμετοχής σε ενέργειες κατάρτισης.
2. Βελτίωση της ποιότητας Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης και αύξηση της συμμετοχής σε ενέργειες κατάρτισης για τους εργαζόμενους, ιδίως στις Μικρομεσαίες...επιχειρήσεις.
3. Σχεδιασμός και εφαρμογή προγραμμάτων στους σχετικούς τομείς του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου από κοινωνικοοικονομικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων, των αντιπροσωπευτικών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων και των επαγγελματικών οργανώσεων.

4. Ανάπτυξη πολιτικών και υπηρεσιών για την πρόβλεψη και τη θετική διαχείριση των οικονομικών αλλαγών.¹⁴

Θεματικός Άξονας Προτεραιότητας 3 «Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση» .

Ο 3ος Άξονας Προτεραιότητας του Προγράμματος στοχεύει στην :

1. Ενίσχυση της απασχόλησης των νέων, μέσω ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης.
2. Ενίσχυση της απασχόλησης των γυναικών, μέσω ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης.

3. Ενεργοποίηση των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων από ειδικές κοινωνικές ομάδες,

που απειλούνται περισσότερο από τον αποκλεισμό από την αγορά εργασίας, μέσω της εφαρμογής ειδικά στοχευμένων δράσεων.

4. Βελτίωση της αποτελεσματικότητας των πολιτικών απασχόλησης.

Θεματικός Άξονας Προτεραιότητας 4 «Πλήρης ενσωμάτωση του συνόλου του ανθρώπινου δυναμικού σε μια κοινωνία ίσων ευκαιριών».

Βασικοί Στόχοι του άξονα είναι:

1. Προώθηση της κοινωνικής και επαγγελματικής ενσωμάτωσης των Ευπαθών Κοινωνικά

Ομάδων (μετανάστες, ΑμεΑ, άτομα με πολιτισμικές και θρησκευτικές ιδιαιτερότητες, μακροχρόνια άνεργοι/ες κλπ)

2. Αξιοποίηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την ένταξη των Ευπαθών Κοινωνικά

Ομάδων στην αγορά εργασίας

3. Βελτίωση της πρόνοιας για όσους χρήζουν βοήθειας

Θεματικός Άξονας Προτεραιότητας 5 «Εδραίωση της μεταρρύθμισης στον Τομέα της Ψυχικής Υγείας. Ανάπτυξη της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, και προάσπιση της Δημόσιας Υγείας του πληθυσμού».

Βασικοί Στόχοι:

1. Αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών ψυχικής υγείας σύμφωνα με τον Εθνικό σχεδιασμό και edraíωση και ολοκλήρωση της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης.

2. Προώθηση ενός νέου λειτουργικού μοντέλου Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και βελτίωση της υγείας του πληθυσμού μέσω της πρόληψης των αιτιών νοσηρότητας και θνησιμότητας, της προαγωγής της υγείας και της ενημέρωσης του πληθυσμού.

3. Αναμόρφωση και εκσυγχρονισμός των φορέων και των υπηρεσιών δημόσιας υγείας.

¹⁴ www.depin.gr/el/pages/Dafaul.aspx

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

3.1. Αξιοποίηση του προγράμματος στην περιφερειακή ενότητα Ηλείας της περιφέρειας δυτικής Ελλάδος.

Στις 31 Μαρτίου 2017 απεστάλησαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή όλες οι τελικές εκθέσεις ολοκλήρωσης του συνόλου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-2013. Με την ολοκλήρωση αυτής της διαδικασίας και την αποδοχή τους από τις υπηρεσίες της ΕΕ κλείνει και τυπικά η προγραμματική περίοδος 2007-2013. Η Δυτική Περιφέρεια απορρόφησε πλήρως τους διαθέσιμους κοινοτικούς πόρους του ΕΣΠΑ. Στα πλαίσια της περιόδου 2007-2013, ο σχεδιασμός του ΠΕΠ αποσκοπεί στην διεύρυνση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της, στην επιτάχυνση του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης και κοινωνικής ανάπτυξης, στην αύξηση της παραγωγικότητας και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών της χωρικής ενότητας με γνώμονα την αειφόρο ανάπτυξη.

- ✓ Το πρόγραμμα έχει προϋπολογισμό **1,315 δις €**.

3.1. Δημόσια έργα και που πραγματοποιήθηκαν

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΠΡΟΥΠ/ΣΜΟΣ	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΥΠ/ΣΜΟΣ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΜΕΧΡΙ 31.12.2015	ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ (ΝΑΙ Η ΟΧΙ)	ΦΟΡΕΑΣ
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΟΔΟΥ ΚΥΛΛΗΝΗ-ΕΘΝΙΚΗ ΟΔΟΣ ΠΑΤΡΩΝ ΠΥΡΓΟΥ	9.643.840,70€	9.200.000,00€	102.289,17€	ΟΧΙ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΔΙΚΤΥΟΥ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΔΔ ΒΑΡΔΑΣ	412.130,38€	378.063,25€	378.063,25€	ΟΧΙ	ΔΗΜΟΣ ΗΛΙΔΑΣ
ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΔΙΚΤΥΟΥ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΑΜΙΤΟΥ Δ.ΒΑΡΘΟΛΟΜΙΟΥ	816.514,00€	789.552,26€	789.552,26€	ΟΧΙ	ΔΗΜΟΣ ΠΗΝΕΙΟΥ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ	2.650.000,00€	2.650.000,00€	2.650.000,00€	ΟΧΙ	ΔΗΜΟΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ					
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΔΟΥ ΚΡΕΣΤΕΝΑ- ΕΠΙΚΟΥΡΙΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑΣ,ΤΜ ΗΜΑ:ΔΙΑΣΕΛΛΑ- ΜΠΑΡΑΚΙΤΙΚΑ	14.946.709,78 €	14.946.709,78€	8.977.860,17 €	ΟΧΙ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ Π.Ε. ΗΛΕΙΑΣ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΩΡΩΝ ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΩΝ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΓΑΣΤΟΥΝΗΣ ΚΑΙ ΒΑΡΘΟΛΟΜΙΟΥ	574.062,64€	414.982,64€	294.668,15€	ΟΧΙ	ΔΗΜΟΣ ΠΗΝΕΙΟΥ
<ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΟΥ ΛΑΣΤΕΪ ΚΑ- ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΚΑΤΑΚΩΛΟΥ>	10.898.640,00 €	905.164,80€	105.164,80€	ΟΧΙ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ Π.Ε. ΗΛΕΙΑΣ
ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ ΔΕΞΑΜΕΝΩΝ ΜΕ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΡΥΜΑΝΘΟ ΠΟΤΑΜΟ	175.382,23€	175.382,23€	154.060,60€	ΟΧΙ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ Π.Ε.ΗΛΕΙΑΣ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΩΡΩΝ ΑΝΕΞΕΛΕΓΚΤΗΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΔΗΜΟΥ ΑΝΔΡΙΤΣΑΙΝΑΣ- ΚΡΕΣΤΕΝΩΝ	127.140,84€	124.929,66€	124.929,66€	ΝΑΙ	ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΙΤΣΑΙΝΑ Σ-ΚΡΕΣΤΕΝΩΝ
ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΑΡΧΕΙΟΥ ΠΗΝΕΙΑΣ ΣΕ ΝΕΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΚΤΙΡΙΟ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΥ	829.829,02€	829.829,02€	794.916,95€	ΝΑΙ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΔΗΜΟΥ ΗΛΙΔΑΣ
ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΤΙΡΙΑΚΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΑΥΛΕΙΟΥ ΧΩΡΟΥ ΤΟΥ ΕΠΑΛ-ΕΠΑΣ ΑΜΑΛΙΑΔΑΣ	583.124,86€	583.124,86€	573.820,84€	ΝΑΙ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ Π.Ε. ΗΛΕΙΑΣ
ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΝΕΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ 2 ^{ΟΥ} ΛΥΚΕΙΟΥ ΑΜΑΛΙΑΔΑΣ	2.539.061,25€	2.539.061,25€	2.405.835,68 €	ΝΑΙ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΔΗΜΟΥ ΗΛΙΔΑΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΦΗ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ	152.000,00€	152.000,00€	68.642,90€	ΝΑΙ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΦΛΟΓΑΣ					
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΓΑΣΤΟΥΝΗΣ	1.249.719,69€	1.239.766,96€	1.239.766,96 €	ΝΑΙ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ, ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΔΑΜΠΕΤΙ ΔΗΜΟΥ ΠΥΡΓΟΥ	329.343,55€	329.343,55€	321.057,70€	ΝΑΙ	ΔΗΜΟΣ ΠΥΡΓΟΥ
ΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ Τ.Κ.ΧΑΛΑΝΔΡΙΤΣΑΣ	179.506,63€	179.506,63€	175.920,00€	ΝΑΙ	ΔΗΜΟΣ ΕΡΥΜΑΝΘΟΥ
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΠΕΡΕΜΒΑΣΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΝΤΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ ΠΟΛΕΩΣ ΕΔΡΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΟΛΥΜΠΙΑΣ	1.340.598,82€	1.334.726,46€	1.334.726,46 €	ΝΑΙ	ΔΗΜΟΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΟΥ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΤΑΦΗΣ ΥΠΟΛΕΙΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΗΛΕΙΑΣ	10.224.256,06 €	10.224.256,06€	6.125.390,11 €	ΟΧΙ	ΔΗΜΟΣ ΗΛΙΔΑΣ
«ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΤΟΝ ΛΙΜΕΝΑ ΚΑΤΑΚΟΛΟΥ: Α' ΥΠΟΕΡΓΟ :ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΠΡΑΛΙΑΚΟΥ ΚΡΗΠΙΔΩΜΑΤΟΣ ΕΜΠΡΟΣΘΕΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ,Β' ΥΠΟΕΡΓΟ: ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΠΡΟΣΗΜΕΝΟΥ ΜΩΛΟΥ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΤΑ ΜΕ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΝΗΣΙΔΑΣ ΠΡΑΒΟΛΗ»	6.830.509,53€	6.855.876,44€	6.215.171,51 €	ΟΧΙ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ Π.Ε. ΗΛΕΙΑΣ
ΣΤΗΡΙΞΗ ΕΡΓΩΝ ΣΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ ΝΟΜΟΥ ΗΛΕΙΑΣ	300.000,00€	300.000,00€	270.000,00€	ΝΑΙ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ Π.Ε. ΗΛΕΙΑΣ
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ					

‘ΥΨΙΚΑΜΙΝΟΣ’ΚΑΙ ΙΤΩΝ ΥΠΟΕΡΓΩΝ:ΘΕΜΑ ΤΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ‘ΕΥΣΤΡΗΣ’ ΚΑΙ ΠΡΑΣΙΝΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΠΟΛΗΣ	4.085.678,60€	4.085.678,60€	2.950.341,84 €	ΟΧΙ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ Π.Ε. ΗΛΕΙΑΣ
ΤΟΠΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΗ ΣΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΣ- ΠΑΣΙΘΕΑ	300.000,00€	300.000,00€	270.000,00€	ΝΑΙ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ Π.Ε.ΗΛΕΙΑΣ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΓΑΣΤΟΥΝΗΣ	735.661,71€	735.661,71€	723.272,95€	ΝΑΙ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ Π.Ε.ΗΛΕΙΑΣ
ΜΟΝΑΔΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΗΛΕΙΑΣ	17.115.000,00 €	17.115.000,00€	0,00€	ΟΧΙ	ΔΗΜΟΣ ΗΛΙΔΑΣ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΩΡΟΥ ΑΝΕΞΕΛΕΚΤΗΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ‘ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΣ ΠΕΛΟΠΠΟΥ’ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ	206.700,00€	206.700,00€	199.468,60€	ΝΑΙ	ΔΗΜΟΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ
ΤΟΠΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ,ΠΡ ΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΑ ΣΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΤΟΠΟΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΗΛΕΙΑΣ	300.000,00€	300.000,00€	270.000,00€	ΝΑΙ	-----
ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚ Α ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΠΟΤΑΜΟΥ ΑΛΦΕΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΗΛΕΙΑΣ	4.008.593,40€	4.008.593,40€	985.574,83€	ΟΧΙ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΥΠΡΕΣΙΕΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ	387.450,00€	387.450,00€	361.739,54€	ΝΑΙ	ΔΗΜΟΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ 1 ^{ΟΥ} ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ ΒΑΡΘΟΛΟΜΙΟΥ	387.544,99€	387.544,99€	372.391,18€	ΝΑΙ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ

					ΕΡΓΩΝ
ΥΔΡΕΥΣΗ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΚΟΥΡΟΥΤΑΣ	503.834,91€	503.834,91€	479.234,91€	ΝΑΙ	ΔΗΜΟΣ ΗΛΙΔΑΣ
ΜΕΛΕΤΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΠΑΙΤΥΞΗΣ (MASTER PLAN)ΧΙΟΝΟΔΡΟ ΜΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ	99.0015,00€	99.015,00€	99.015,00€	ΝΑΙ	ΔΗΜΟΣ ΗΛΙΔΑΣ

ΠΗΓΗ: ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ,ΠΑΤΡΑ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΚΑΠΟΙΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΠΟ ΜΕΡΙΚΑ ΑΠΟ ΤΑ ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ

- ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ

ΠΗΓΗ:iliaoikonomia 2009

ΠΗΓΗ:iliaoikonomia

- ΔΙΚΤΥΟ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΕΡΥΜΑΝΘΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ

ΠΗΓΗ:ilianews 2012

ΠΗΓΗ:ilianews 2012

- **ΧΥΤΥ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΗΛΙΔΑΣ**

ΠΗΓΗ: 'ΠΡΩΙΝΗ', τοπική εφημερίδα Ν. Ηλείας

- **ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ**

ΠΗΓΗ: xionodromika.gr

ΠΗΓΗ: xionodromika.gr

- ΛΙΜΑΝΙ ΚΑΤΑΚΟΛΟΥ

ΠΗΓΗ: GOOGLE EARTH

ΠΡΟΒΛΗΤΑ ΚΑΤΑΚΟΛΟΥ

ΠΗΓΗ: ΗΛΕΙΑ LIVE

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΒΛΗΤΑΣ ΚΑΤΑΚΟΛΟΥ

ΠΗΓΗ :Λιμεναρχείο Κατάκολου,2009

- **ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΓΑΣΤΟΥΝΗΣ**

ΠΗΓΗ: ΠΡΩΙΝΗ, εφημερίδα Ν. Ηλείας

- **ΑΝΑΠΛΑΣΗ ‘ΕΥΣΤΡΗ’**

ΠΡΙΝ

ΜΕΤΑ

ΠΗΓΗ: ilianews.gr

- **ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ, ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΛΑΤΕΙΑ ΠΥΡΓΟΥ**

ΠΡΙΝ

ΜΕΤΑ

ΠΗΓΗ:patrisnews

- **ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΑ ΕΡΓΑ ΑΛΦΕΙΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ ΝΟΜΟΥ ΗΛΕΙΑΣ**

ΠΗΓΗ: ΠΑΤΡΙΔΑ, εφημερίδα Ν.Ηλείας

3.2. Η συμμετοχή του ΕΣΠΑ στις ιδιωτικές επενδύσεις

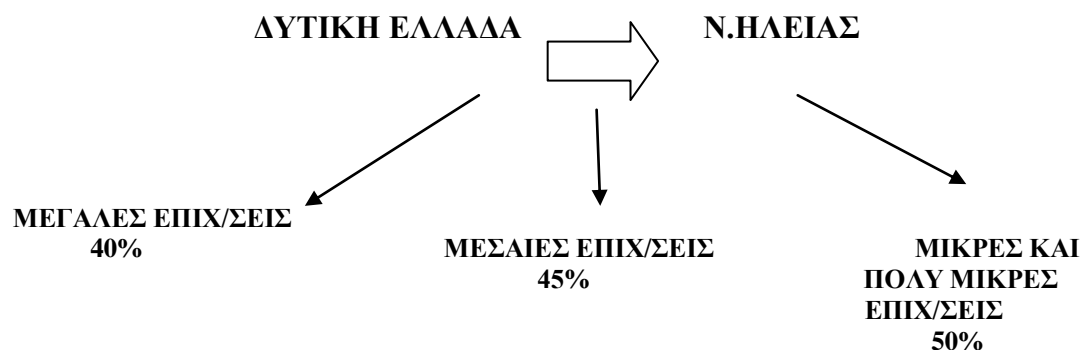
Η Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων, ως φορέας σχεδιασμού και εφαρμογής του εκάστοτε Αναπτυξιακού / Επενδυτικού Νόμου καθώς και καθεστώτων προσέλκυσης ξένων κεφαλαίων, αποτελεί κύριο εκφραστή της αναπτυξιακής πολιτικής της χώρας. Η Γενική Διεύθυνση έχει διαχρονικά σωρεύσει σημαντική τεχνογνωσία και εμπειρία και έχει διαμορφώσει μηχανισμούς και διαδικασίες για την αποτελεσματική και απρόσκοπτη εφαρμογή των ανωτέρω καθεστώτων .

Ένα έργο το οποίο ολοκληρώθηκε με την χρήση και ιδιωτικού κεφαλαίου στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος στην Περιφερειακή ενότητα Ηλείας κατά το ΕΣΠΑ 2007-2013 είναι:

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2:

1 ^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΠΥΡΓΟΥ-ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ & Η/Μ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	3.517.800,0 0€	3.517.800,0 0€	3.365.421,4 6€	ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗ ΚΕ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚτΥπ ΑΕ
---	-------------------	-------------------	-------------------	------------------	--

Γενικά η χρήση ιδιωτικού κεφαλαίου είναι:

- 1^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΠΥΡΓΟΥ

ΠΗΓΗ: ΗΛΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, 2013

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

4.1. Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του προγράμματος ΕΣΠΑ στην Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος.

Όπως σε κάθε προγραμματική περίοδο, έτσι και στην περίοδο 2007-2013, η εκ των προτέρων και η εκ των υστέρων αξιολόγηση διενεργούνται αντίστοιχα στην αρχή και στο τέλος της προγραμματικής περιόδου. Η διενέργεια της ενδιάμεσης αξιολόγησης δεν προσδιορίζεται σε συγκεκριμένες χρονικές προθεσμίες. Στον ισχύοντα Κανονισμό (Καν.1083/2006 του Συμβουλίου περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το Ταμείο Συνοχής, άρθρα 47-49) δεν χρησιμοποιούνται οι όροι «ενδιάμεση αξιολόγηση» και «ενημέρωση της ενδιάμεσης αξιολόγησης» αλλά γίνεται αναφορά στην πραγματοποίηση αξιολογήσεων από τα Κράτη – Μέλη «κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού».

Επίσης, τα Κράτη¹⁵ – Μέλη μπορούν να συντάσσουν Σχέδιο Αξιολόγησης (Evaluation Plan) που περιλαμβάνει τις ενδεικτικές δραστηριότητες αξιολόγησης που σκοπεύουν να πραγματοποιήσουν κατά τις διάφορες φάσεις της υλοποίησης.

Σύμφωνα με τους Κανονισμούς και τα μεθοδολογικά έγγραφα εργασίας της Επιτροπής, η αξιολόγηση κατά τη διάρκεια υλοποίησης των προγραμμάτων 2007-2013 δεν πραγματοποιείται σε προκαθορισμένες χρονικές περιόδους, όπως συνέβαινε με τη διενέργεια της ενδιάμεσης αξιολόγησης της περιόδου 2000-2006, αλλά όταν υπάρχει ανάγκη (απόκλιση στόχων, αναθεώρηση) σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή. Αυτή η αλλαγή σημαίνει ότι τα κράτη – μέλη έχουν μεγαλύτερη ευελιξία να συνδέσουν τις on going αξιολογήσεις των προγραμμάτων τους με τις πραγματικές ανάγκες παρακολούθησης, διαχείρισης και πολιτικής, όποτε και όταν αυτές προκύπτουν.

Το Σχέδιο Αξιολόγησης στην Ελλάδα 2007-2013

Στην προγραμματική περίοδο 2007-2013¹⁶ αποφασίστηκε η εκπόνηση «Σχεδίου Αξιολόγησης ΕΚΤ» με σκοπό να συμπεριλάβει μελέτες αξιολόγησης στρατηγικού

¹⁵ www.krati-meli/esp07-013.gr

¹⁶ Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος, www.periferia.gr

χαρακτήρα οι οποίες διενεργούνται συμπληρωματικά με τις αξιολογήσεις επιχειρησιακής φύσης που συνδέονται με την παρακολούθηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Με πρωτοβουλία της ΕΥΣΕΚΤ, συγκροτήθηκε η «Ειδική Επιτροπή για την Αξιολόγηση παρεμβάσεων Ανθρωπίνων Πόρων στο ΕΣΠΑ και στα Επιχειρησιακά Προγράμματα για την προγραμματική περίοδο 2007 -2013» (ΕΑΠΑΠ – ΦΕΚ ΥΟΔΔ 238/09 και ΦΕΚ ΥΟΔΔ 233/12), με σκοπό την υποστήριξή της για τον αποτελεσματικό συντονισμό του σχεδιασμού, υλοποίησης και διάχυσης του έργου της αξιολόγησης των παρεμβάσεων Ανθρωπίνων Πόρων στο ΕΣΠΑ.

Στην ΕΑΠΑΠ συμμετέχουν εκπρόσωποι των Ειδικών Υπηρεσιών που έχουν αρμοδιότητες αξιολόγησης για το ΕΚΤ. Έργο της ΕΑΠΑΠ είναι:

- η εκπόνηση Σχεδίου Αξιολόγησης για μελέτες στρατηγικού-θεματικού χαρακτήρα σε ότι αφορά τις παρεμβάσεις των Ε.Π. που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ,
- ο καθορισμός των σχετικών με την αξιολόγηση προτεραιοτήτων,
- η επεξεργασία μεθοδολογικών κατευθύνσεων της ΕΕ,
- η παροχή κατευθύνσεων από τη Μονάδα Αξιολόγησης της ΕΥΣΕΚΤ στις Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, σχετικά με θέματα συστημάτων και δεικτών παρακολούθησης και αξιολόγησης, με σκοπό να επιλύονται μεθοδολογικά προβλήματα που μπορούν να προκύπτουν κατά τη διάρκεια υλοποίησης των ΕΠ.

Η ΕΑΠΑΠ σε τακτά χρονικά διαστήματα, διοργανώνει Τεχνικές Συσκέψεις μέσω των οποίων συντονίζει την κατάρτιση και την παρακολούθηση των Σχεδίων Αξιολόγησης. Μέχρι σήμερα έχει ολοκληρωθεί το Σχέδιο Αξιολόγησης 2009-2010 και το Σχέδιο Αξιολόγησης 2011-2012, ενώ υλοποιείται το Σχέδιο Αξιολόγησης 2013-2015, που θα είναι το τελευταίο της τρέχουσας Προγραμματικής Περιόδου.

✚ Στο πρώτο Σχέδιο Αξιολόγησης 2009-2010 διενεργήθηκαν οι εξής μελέτες:

1. Αξιολόγηση των παρεμβάσεων του ΕΚΤ σε ότι αφορά την εφαρμογή της αρχής της ισότητας των φύλων στα ΕΠ του Γ' ΚΠΣ (gender mainstreaming και θετικές δράσεις) – Αναθέτουσα Αρχή: ΕΥΣΕΚΤ.
2. Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του Μέτρου 3.1 «Ενέργειες υποστήριξης ατόμων που απειλούνται ή πλήττονται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας στο πλαίσιο των δράσεων του δικτύου κοινωνικών – υποστηρικτικών υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο» - Αναθέτουσα Αρχή: Ε.Υ. Τομέα Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΥΤΥΚΑ).
3. Αξιολόγηση της Ψυχιατρικής Μεταρρύθμισης στο πλαίσιο υλοποίησης του δεκαετούς Προγράμματος «Ψυχαργός» στην Ελλάδα (2000 – 2010) – Αναθέτουσα Αρχή: ΕΥΤΥΚΑ.

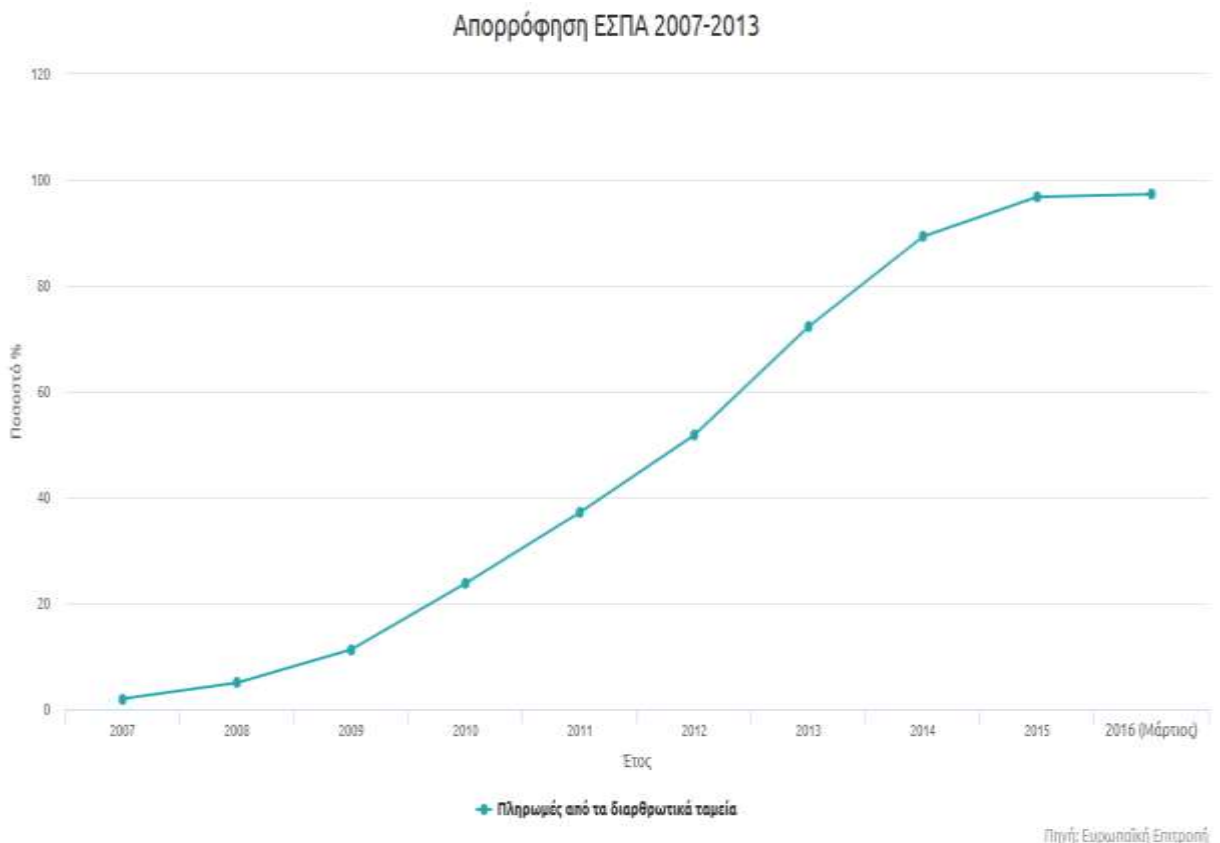
✚ Στο δεύτερο Σχέδιο Αξιολόγησης 2011-2012 διενεργήθηκαν οι εξής μελέτες:

1. Αποτίμηση και αξιολόγηση των πράξεων ΕΚΤ που υλοποιούνται από Κοινωνικούς Εταίρους (με τη σύμπραξή τους ή από κοινού) στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013 – Αναθέτουσα Αρχή: ΕΥΣΕΚΤ.
2. Συγκριτική αξιολόγηση προγραμμάτων ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης του ΟΑΕΔ που απευθύνονται σε νέους ανέργους - Αναθέτουσα Αρχή: ΕΥΣΕΚΤ.
3. Μελέτη αξιολόγησης της μέχρι τώρα πορείας των πράξεων για το Νέο Σχολείο και εκτίμηση των επιπτώσεων τους, τόσο ως προς την αύξηση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης, όσο και ως προς την καταπολέμηση της σχολικής διαρροής – Αναθέτουσα Αρχή: ΕΥΔ ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση».
4. Αξιολόγηση κατά τη διάρκεια (on going) της εφαρμογής του Εθνικού Σχεδίου Δράσης “ΨΥΧΑΡΓΩΣ” από το 2011 μέχρι και το 2015 – Αναθέτουσα Αρχή: ΕΥΤΥΚΑ.
5. Μελέτη ανασχεδιασμού των δράσεων ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης και σχεδιασμός και προσδιορισμός του τρόπου/διαδικασιών εφαρμογής εσωτερικού συστήματος/μηχανισμού αξιολόγησης στον ΟΑΕΔ των δράσεων αυτών – Αναθέτουσα Αρχή: ΕΥΔ ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού».

✚ Το τρέχον Σχέδιο Αξιολόγησης 2013- 2015 περιλαμβάνει τις εξής μελέτες

1. Μελέτη για την αξιολόγηση της λειτουργίας των Δομών Απασχόλησης και Σταδιοδρομίας των ΑΕΙ (Δ.Α.ΣΤΑ) – Αναθέτουσα Αρχή: ΕΥΔ ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση».
2. Ενδιάμεση αξιολόγηση της δράσης «Ολοκληρωμένο σχέδιο παρέμβασης για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας, των επιχειρήσεων και των εργαζομένων τους, μέσω δράσεων συμβουλευτικής και κατάρτισης καθώς και στήριξης της απασχόλησης σε περιοχές που υφίστανται τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης» - Αναθέτουσα Αρχή: Μονάδα Α' / Ε.Υ.Δ.Ε.Π. Εθνικό Αποθεματικό Απροβλέπτων.
3. Μελέτη αξιολόγησης της πράξης «Επιταγή εισόδου στην αγορά εργασίας» - Αναθέτουσα Αρχή: ΕΥΔ ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού».
4. Εκ των προτέρων Αξιολόγηση του προγραμματικού σχεδιασμού του τομέα Υγείας στην 5^η Προγραμματική Περίοδο 2014–2020 – Αναθέτουσα Αρχή: ΕΥΤΥΚΑ.
5. Μελέτη Αξιολόγησης Έργων/Πράξεων υγείας που υλοποιήθηκαν στο ΕΣΠΑ, Άξονας Δημόσιας Υγείας της περιόδου 2007-2013 – Αναθέτουσα Αρχή: ΕΥΤΥΚΑ.

6. Μελέτη Αξιολόγησης Έργων/Πράξεων υγείας που υλοποιήθηκαν στο ΕΣΠΑ, Άξονας Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας της περιόδου 2007-2013 – Αναθέτουσα Αρχή: ΕΥΤΥΚΑ.
7. Μεθοδολογία, καταγραφή και αποτίμηση καλών πρακτικών των παρεμβάσεων ΕΚΤ στο ΕΣΠΑ – Αναθέτουσα Αρχή: ΕΥΣΕΚΤ.
8. «Δίκτυο παρέμβασης για τη βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις» που υλοποιείται στο πλαίσιο του έργου «Σύμβουλος Αξιολόγησης κατά τη διάρκεια υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013» - Αναθέτουσα Αρχή: ΕΥΔ ΕΠ «Διοικητική Μεταρρύθμιση».
9. Αξιολόγηση των προγραμμάτων κοινωφελούς χαρακτήρα που χρηματοδοτούνται από τα ΕΠ του ΕΣΠΑ 2007-2013 – Αναθέτουσα Αρχή: ΕΥΣΕΚΤ.
10. Μελέτη Αποτίμησης πράξης «Εισιτήριο Υγείας» - Αναθέτουσα Αρχή: ΕΥΤΥΚΑ

Συνολικά, το ποσό της ευρωπαϊκής συμμετοχής στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων ανήλθε στα **15,8 δισεκατομμύρια ευρώ**, ποσό που ισοδυναμεί με το 19% των συνολικών εξόδων της γενικής κυβέρνησης ή με **202 ευρώ ανά κάτοικο**. Το γεγονός ότι το ποσοστό της ευρωπαϊκής συμμετοχής αυξήθηκε τα τελευταία χρόνια από 75% σε 99,8% (λόγω της λιτότητας που επηρέασε και την εθνική συνεισφορά στο ΠΔΕ) επιτάχυνε κατά πολύ την ολοκλήρωση των έργων σε μια κρίσιμη στιγμή, αλλά αναπόφευκτα μείωσε το συνολικό ποσό που διατέθηκε από την Ελλάδα για αναπτυξιακά έργα του ΕΣΠΑ.¹⁷

Πηγή: iliaoikonomia 2014

Την τρέχουσα περίοδο, η βασική πηγή χρηματοδότησης των έργων που υλοποιούνται ή σχεδιάζονται να υλοποιηθούν στην Περιφέρεια Πελοποννήσου είναι τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ε.Ε. ,μέσω των συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013. Η δημοσιονομική συγκυρία και η οικονομική κρίση που πλήττει τη χώρα έχει ελαχιστοποιήσει τους διαθέσιμους από το εθνικό σκέλος του ΠΔΕ πόρους, οι οποίοι διατίθενται κυρίως για την κάλυψη ανειλημμένων υποχρεώσεων υλοποιούμενων έργων.

Η στρατηγική του ΕΣΠΑ 2007-2013 εστιάζει στην ανάγκη άσκησης πολιτικής σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο με τρόπο, που θα καταστήσει τις Περιφέρειες αλλά και τις πόλεις της χώρας τόπους έλξης και εγκατάστασης επιχειρήσεων, βελτιώνοντας ταυτόχρονα το βιοτικό επίπεδο των πολιτών της και αμβλύνοντας τις διαπεριφερειακές και ενδοπεριφερειακές ανισότητες. Οι θεματικές προτεραιότητες της περιόδου 2007-2013 που έχουν τεθεί από το ΕΣΠΑ 2007-2013 και ενδεικτική

¹⁷ www.iefimerida.gr/oikonomia/2009/08/15/-29-august-2017-poll/

εξειδίκευσή τους για την Περιφέρεια Πελοποννήσου παρατίθενται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Εθνικές Θεματικές Προτεραιότητες	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΗΛΕΙΑΣ
1. Επένδυση στον παραγωγικό τομέα της οικονομίας	<ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση παραγωγικού πόρου της αγροτικής οικονομίας με έμφαση σε βιολογικές και ποιοτικές καλλιέργειες • Διασύνδεση τουρισμού με άλλους παραγωγικούς τομείς
2. Κοινωνία της Γνώσης και Καινοτομία	<ul style="list-style-type: none"> • Εκπαίδευση • Επαγγελματική κατάρτιση • Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών • Διασυνδέσεις με τα ΑΕΙ και τα ΑΤΕΙ της Περιφέρειας
3. Απασχόληση και κοινωνική συνοχή	<ul style="list-style-type: none"> • Πρόσβαση στην απασχόληση και κοινωνική ένταξη (άνεργοι, νέοι, γυναίκες, ΑΜΕΑ, άλλες ευάλωτες ομάδες)
4. Θεσμικό περιβάλλον	<ul style="list-style-type: none"> • Αποτελεσματική διοίκηση • Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού δημόσιας διοίκησης
5. Ελκυστικότητα της Ελλάδας και των Περιφερειών ως τόπου επενδύσεων, εργασίας και διαβίωσης	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές υποδομές • Περιβαλλοντική προστασία και πολιτική • Πολιτισμός και Ιστορία • Κοινωνικές υποδομές

Πηγή : ΕΣΠΑ 2007-2013

4.1.1. Άμεση και έμμεση αξιολόγηση

- τα τελευταία δέκα χρόνια έχουν επέλθει μεταβολές (μικρότερες ή μεγαλύτερες) στα μορφολογικά και εδαφολογικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος. Παράγοντες όπως οι πυρκαγιές (κυρίως του 2007), η φυσική αποσύνθεση των πετρωμάτων που οδηγεί σε κατολισθητικά φαινόμενα, η διάβρωση των εδαφών, οι πλημμύρες, αλλά και η εντονότερη εκμετάλλευση της γεωργικής γης και των υδάτων, σε συνδυασμό με το παγκόσμιο περιβαλλοντικό πρόβλημα της κλιματικής αλλαγής, οδηγούν στη μεταβολή των μορφολογικών χαρακτηριστικών της ΠΔΕ, στη σταδιακή υποβάθμιση των εδαφικών της πόρων και στην τάση για ερημοποίηση εδαφών της .

Πηγή:iliasnews

- Από τις αξιολογήσεις, δεν προκύπτει ανάγκη ουσιαστικής αναθεώρησης της στρατηγικής του ισχύοντος περιφερειακού πλαισίου. Αυτή η διαπίστωση αφορά σε όλες τις στρατηγικές κατευθύνσεις του ΠΠΧΣΑΑ. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι στον τομέα της διαχείρισης και προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος οι κατευθύνσεις του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ χρειάζονται τις ευρύτερες εξειδικεύσεις, συμπληρώσεις και τροποποιήσεις σε σχέση με άλλους τομείς του Περιφερειακού Πλαισίου.¹⁸ Αυτές οι τροποποιήσεις

¹⁸ www.iliaoikonomia.gr/2007

αποδίδουν μεγαλύτερη έμφαση στην εξειδίκευση που πρέπει να αποδοθεί στον τομέα αυτό λόγω διεθνών, κοινοτικών και εθνικών πολιτικών (κλιματική αλλαγή, βιοποικιλότητα, υδατικοί πόροι, θαλάσσια στρατηγική, ορυκτός πλούτος, ορθολογική χρήση & εξοικονόμηση ενέργειας, αξιοποίηση των ΑΠΕ κ.α.), χωρίς ωστόσο να σημαίνει ότι αναθεωρείται στην ουσία της η στρατηγική που διατυπώνεται στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ. Με βάση αυτή τη διευκρίνιση, διαπιστώνεται ότι είναι αναγκαία η εξειδίκευση και συμπλήρωση του ΠΠΧΣΑΑ και των ειδικότερων κατευθύνσεων του στα ακόλουθα σημεία:

α) μετατίθεται ο χρονικός ορίζοντας των στρατηγικών κατευθύνσεων που αφορούν στη διαμόρφωση των μεγάλων αναπτυξιακών πόλων και διαδρόμων, χωρίς αυτές να αναθεωρούνται, στο μέτρο που αποτελούν ορισμένες από τις κύριες συνιστώσες για την άρση της σχετικής απομόνωσης της περιφέρειας και της αναβάθμισης του ρόλου της στον εθνικό και ευρωπαϊκό χώρο, β) απαιτείται η απόδοση προτεραιότητας στον εκσυγχρονισμό και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας του πρωτογενούς τομέα λόγω της αυξημένης σημασίας του για την περιοχή ενόψει και της οικονομικής συγκυρίας, στα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού του δευτερογενούς τομέα, καθώς και στον ενεργειακό τομέα και στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας που αμφότερα πρέπει να αναπτυχθούν περισσότερο κατά την επόμενη 15ετία, γ) είναι απαραίτητη η προσαρμογή των οικιστικών επιπέδων των οικισμών της περιφέρειας στα επτά επίπεδα του οικιστικού δικτύου του ΠΠΧΣΑΑ, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε πιθανές προσαρμογές στις τοπικές εξαρτήσεις ορισμένων οικισμών, δ) απαιτείται ο προγραμματισμός ενός νέου σχεδίου διαχείρισης φυσικών κινδύνων στον τομέα της διαχείρισης και προστασίας του περιβάλλοντος, ιδίως μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές και πλημμύρες των τελευταίων ετών, καθώς και ο προγραμματισμός ειδικότερων μέτρων και δράσεων για τη διαχείριση των στερεών απορριμμάτων και υγρών αποβλήτων και τις ελλείψεις τους σε υποδομές, ε) μετατοπίζεται χρονικά η ολοκλήρωση ορισμένων μεγάλων έργων στον τομέα των μεταφορών (δυτικός σιδηροδρομικός άξονας Ιωάννινα – Αντίρριο, Α/Δ Ανδραβίδας ως συμπληρωματικός του Α/Δ Αράξου, εμπορικό τμήμα του λιμένος Πατρών, σιδηροδρομικός άξονας Πάτρα – Πύργος – Καλαμάτα) με παράλληλη διερεύνηση σε ορισμένα από αυτά της βιώσιμης λειτουργίας τους (εκτίμηση αναπτυξιακού οφέλους για την περιφέρεια σε σχέση με το κατασκευαστικό και λειτουργικό τους κόστος), ε) απαιτείται μεγαλύτερη έμφαση και εξειδίκευση κατά ορεινή ενότητα των ειδικών κατευθύνσεων και μέτρων του ΠΠΧΣΑΑ για την ενίσχυση της απασχόλησης και για τη συγκράτηση του πληθυσμού, κυρίως των νέων, στις ορεινές μειονεκτικές περιοχές, οι οποίες αποτελούν τις πιο προβληματικές αναπτυξιακά και δημογραφικά ζώνες της περιφέρειας. Οι εξειδικεύσεις αυτές είναι αναγκαίο να εστιάζουν στην αξιοποίηση και επέκταση των ΑΠΕ στον αγροτικό και ορεινό χώρο και στις θετικές επιπτώσεις που οι τελευταίες θα έχουν στην ενίσχυση των εισοδημάτων και της απασχόλησης, παράλληλα με τη λήψη εξειδικευμένων μέτρων ενίσχυσης των εναλλακτικών μορφών τουρισμού ιδιαίτερα στις

ορεινές περιοχές, και στ) απαιτούνται χωρικές εξειδικεύσεις σε ότι αφορά τις κρίσιμες παράκτιες περιοχές με προσδιορισμό αυτών κατά προτεραιότητα, οι οποίες θα σχεδιασθούν με συμπληρώσεις και εξειδικεύσεις των κατευθύνσεων του Πλαισίου ως προς το χαρακτήρα και τις απαραίτητες δράσεις για κάθε περιοχή.

- Οι πλεονασματικοί κλάδοι της περιφέρειας σε εθνικό επίπεδο είναι οι εξής: Πρωτογενής τομέας (Ηλεία), Κατασκευές, Εμπόριο, Εκπαίδευση – υγεία Βιομηχανίες – Βιοτεχνίες (Ηλεία).
- Οι κλάδοι με εξειδίκευση σε εθνικό επίπεδο είναι: Μεταφορές – επικοινωνίες ,Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος (Ηλεία,).
- Οι πλεονασματικές δραστηριότητες σε περιφερειακό επίπεδο είναι: Μεταποίηση ,Υπηρεσίες εστίασης ,Καταλύματα (Ηλεία),Τράπεζες – ασφάλειες – διεκπεραιώσεις (Ηλεία), Δημόσια διοίκηση και άμυνα.
- Οι κλάδοι της μεταποίησης με εξειδίκευση σε εθνικό επίπεδο είναι οι εξής: Είδη διατροφής (Ηλεία), Ξύλο (Ηλεία), Μη μεταλλικά ορυκτά (Ηλεία).

- Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του πρωτογενή τομέα αποτελεί αφετηριακή προτεραιότητα για να καταστεί σταδιακά η Δυτική Ελλάδα περιοχή βιώσιμης ανάπτυξης με αναγνωρίσιμη και διευρυνόμενη ανταγωνιστικότητα – βασιζόμενη στα ιδιαίτερα χωρικά χαρακτηριστικά της περιοχής (ήπιο κλίμα, σχετικά μεγάλο ποσοστό εύφορων πεδινών εκτάσεων, ιδίως στην Ηλεία
- η Ηλεία, που έχει συγκριτικό πλεονέκτημα και μεγαλύτερες δυνατότητες στον τομέα της γεωργικής παραγωγής, λόγω της εύφορης και μεγάλης σε έκταση πεδινής περιοχής, ενώ παρουσιάζει συγκριτικά μεγαλύτερες δυνατότητες ανάπτυξης του τουριστικού τομέα, λόγω της υψηλότερης ποιότητας των παραλιών της και του διεθνούς αξίας αρχαιολογικού τριπόλου (Αρχαία Ολυμπία – Ήλιδα – Επικούρειος Απόλλων).
- Με βάση πιο εξειδικευμένα χωρικά και αναπτυξιακά κριτήρια προσδιορίστηκαν μικρότερες ενδοπεριφερειακές χωρικές ενότητες με περισσότερο ομοιογενή ή συμπληρωματικά χαρακτηριστικά στην έκτασή τους. Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας
 - χωρική ενότητα δήμων Πύργου, Αρχαίας Ολυμπίας, Ζαχάρως και Ανδρίτσαινας – Κρεστένων
 - χωρική ενότητα δήμων Ήλιδας, Πηνειού, Ανδραβίδας – Κυλλήνης

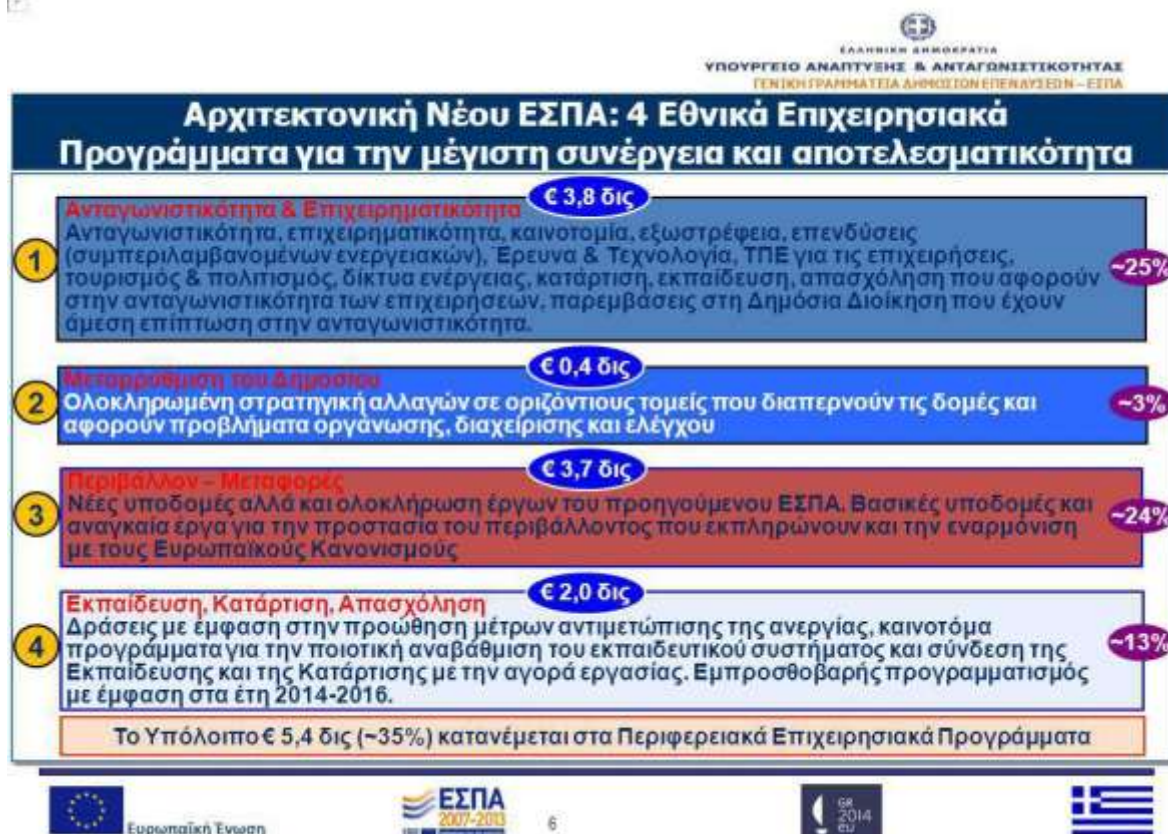
- Ο λιμένας Κυλλήνης, ο οποίος ανήκει στο εκτεταμένο δίκτυο των ΔΕΔ-Μ, αποτελεί σημείο σύνδεσης με την Κεφαλονιά και τη Ζάκυνθο και, ως εκ τούτου, η σημασία του ως λιμένα ακτοπλοΐας είναι σημαντική
- Το Α/Δ Αράξου χαρακτηρίζεται ως αεροπορικός κόμβος του εκτεταμένου δικτύου των ΔΕΔ-Μ και προτείνεται η διερεύνηση της σκοπιμότητας και της δυνατότητας ανάπτυξης εμπορευματικής δραστηριότητας, με κύριο στόχο τη διακίνηση των ευπαθών αγροτικών προϊόντων της ευρύτερης περιοχής. Με δεδομένο ότι υπάρχει μελετητική προεργασία για την ανάπτυξη επιβατικής

δραστηριότητας στο στρατιωτικό Α/Δ Ανδραβίδας, με στόχο σε πρώτη φάση την εξυπηρέτηση ναυλωμένων πτήσεων σε συμπληρωματικό ρόλο με το Α/Δ Αράξου, προτείνεται να διερευνηθεί και προωθηθεί αυτή η δυνατότητα

➤ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΗΛΕΙΑΣ

- Κλείσιμο και αποκατάσταση ΧΑΔΑ στην περιοχή της Ανδραβίδας – Κυλλήνης (Δ.Ε. Ανδραβίδας, Τοπωνύμιο «Βούρλια», Δ.Ε. Λεχαινών, Τοπωνύμιο «Δροσελή»), Ανδρίτσαινας – Κρεστένων (Δ.Ε. Σκιλλούντος, Τοπωνύμιο «Βαρκαριές»), Αρχαίας Ολυμπίας (Δ.Ε. Αρχαίας Ολυμπίας, Τοπωνύμιο «Πολυπόταμος»), Ήλιδας (Δ.Ε. Αμαλιάδος, Τοπωνύμιο «Κονιδέικα»), Πύργου (Δ.Ε. Βόλακας, Τοπωνύμιο «Λίμνες»), Πηνειού (Δ.Ε. Βαρθολομιού, Τοπωνύμιο «Δάσος Θινών», Δ.Ε. Γαστούνης, Τοπωνύμιο «Άγιοι Θεόδωροι»), Ζαχάρως (Δ.Ε. Ζαχάρως, Τοπωνύμιο «Αγία Παρασκευή»).
- Λειτουργία της Ολοκληρωμένης Εγκατάστασης Διαχείρισης Απορριμμάτων (ΟΕΔΑ) στην Τριανταφυλλιά Ηλείας (ΜΕΑ/ ΧΥΤΥ).
- Κατασκευή και Λειτουργία Κέντρου Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ).
- Λειτουργία Χώρου Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ) και Σταθμού Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ).
- Κατασκευή και λειτουργία Μονάδων Επεξεργασίας προδιαλεγμένου οργανικού υλικού για την παραγωγή κομπόστ.
- Κατασκευή και λειτουργία κεντρικής εγκατάστασης σύμμεικτων Αστικών Στερεών Αποβλήτων (ΑΣΑ).
- Κατασκευή και λειτουργία ΧΥΤ Αδρανών Αποβλήτων.
- ο Τονίζεται ότι σε κάθε περίπτωση το παρόν αναθεωρημένο ΠΠΧΣΑΑ Δυτικής Ελλάδας αποδέχεται τους νέους στόχους που θα τεθούν, τις μεθόδους διαχείρισης και τις αντίστοιχες υποδομές που θα προκύψουν από το υπό αναθεώρηση/ επικαιροποίηση Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας αφού μέσω του νέου ΠΕΣΔΑ θα αποσκοπείτε η καλύτερη δυνατή διαχείριση των αποβλήτων.

4.1.2. Παρουσίαση της αποτελεσματικότητας και μη του προγράμματος με χρήση πινάκων

Πηγή : στρατηγική προτεραιότητα

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1:

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΤΟΜΕΩΝ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ 13 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ	ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ
Ανατολική Μακεδονία-Θράκη	15,50%	26,50%	58%
Κεντρική Μακεδονία	7,50%	21,10%	71,40%
Δυτική Μακεδονία	13,40%	25,50%	61,10%
Θεσσαλία	15%	24,80%	60,20%
Ήπειρος	8,70%	15,40%	75,90%
Ιόνια Νησιά	7,80%	12,80%	79,50%
Δυτική Ελλάδα	12,30%	16,70%	71%
Στερεά Ελλάδα	9,00%	44,10%	46,90%
Πελοπόννησος	14,10%	30%	55,90%
Αττική	0,60%	19,60%	79,90%
Βόρειο Αιγαίο	11%	26,30%	62,70%
Νότιο Αιγαίο	8,30%	10,10%	81,60%
Κρήτη	10,10%	12,70%	77,20%
ΧΩΡΑ	6,8%	22%	71,2%

ΠΗΓΗ: ΕΣΠΑ, σελ. 236 [με κόκκινο χρώμα σημειώνεται η υψηλότερη τιμή και με μπλε η χαμηλότερη]-τιμές για το έτος **2003**.

Παρατηρούμε λοιπόν ότι ο πρωτογενής τομέας στην Δυτική Ελλάδα βρίσκεται σε πολύ καλά επίπεδα με ποσοστό 12,30% .

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2:
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ & ΑΝΕΡΓΙΑ

	Ποσοστά απασχόλησης (%) -2005			Ποσοστά ανεργίας (%) -2005			
	Ηλικία 15-64	Γυναίκες 15-64	Ηλικίες 55-64	ΣΥΝΟΛΟ	Γυναίκες	Νέοι (15-24)	Μακροχρόνια άνεργοι σε σχέση με το σύνολο
Ανατολική Μακεδονία-Θράκη	59,5	46,5	43,4	11,8	17,8	31,4	57,8
Κεντρική Μακεδονία	57,9	43,8	38,4	11,1	17,5	28,7	50,4
Δυτική Μακεδονία	52,0	37,0	33,5	18,0	28,0	44,1	67,9
Θεσσαλία	60,4	44,9	47,5	9,4	16,7	20,3	54,2
Ηπειρος	56,3	40,6	45,3	8,5	12,4	36,1	62,8
Ιόνια Νησιά	64,0	50,7	49,8	8,5	12,4	23,3	25,2
Δυτική Ελλάδα	56,7	39,8	42,9	10,6	18,6	24,9	58,0
Στερεά Ελλάδα	60,0	43,1	39,5	10,9	18,6	31,8	56,0
Πελοπόννησος	63,6	49,4	52,7	8,7	14,1	28,2	59,4
Αττική	61,4	48,8	38,0	8,8	12,5	23,1	50,4
Βόρειο Αιγαίο	56,8	38,6	41,6	10,2	19,6	35,2	59,7
Νότιο Αιγαίο	61,0	41,0	46,7	9,3	16,6	17,4	27,4
Κρήτη	64,9	53,6	52,9	7,1	11,2	17,7	37,5
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	60,1	46,1	41,6	9,8	15,3	26,0	52,2
Μ.Ο. ΕΕ-27	63,3	55,9	42,2	9,0	9,8	18,8	46,0

ΠΗΓΗ: 4^η ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΟΧΗ (σ.177)-ΙΔΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

Μια πρώτη γενική παρατήρηση, φαίνεται πως στο σύνολο των περιφερειών υπάρχει υψηλό ποσοστό ανεργίας, πιο συγκεκριμένα στην Δυτική Ελλάδα παρατηρούμε μεγάλο ποσοστό ανεργίας στην ηλικία 15-64 (56,9%) και συγκεκριμένα στην ηλικία 55-64 (42,9%). Μεγάλο ποσοστό ανεργία παρουσιάζεται ειδικά στην ηλικία των 15-24 (24,9%), ένα ακόμα αποτέλεσμα που δείχνει πως οι νέοι είναι όλο και πιο δύσκολο να βρουν εργασία.

SWOT ANALYSEH

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ (Strengths)	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ (Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Πλούσιο φυσικό περιβάλλον, με εναλλαγή τοπίου και αναγλύφου (Πάρνωνας και Ταΰγετος, 11 περιοχές NATURA 2000, μοναδική χλωρίδα και πανίδα, ✓ Εύκρατο κλίμα (ήπιοι χειμώνες - θερμά καλοκαίρια), σχετική αφθονία υδάτων και καλή ποιότητα θαλασσιών υδάτων, ✓ Πληθώρα πολιτιστικών πόρων, μνημείων, ιστορικών - παραδοσιακών οικισμών διαφόρων ιστορικών περιόδων, πολιτιστικών εκδηλώσεων και συλλόγων, και πλούσια ιστορία με αρχή από τους προϊστορικούς χρόνους, ✓ Αριστη ποιότητα τοπικά παραγόμενων αγροτικών προϊόντων με δυνατότητες μεταποίησης, ευνοϊκές συνθήκες ανάπτυξης ποιοτικής παραγωγής, τεχνογνωσία στην παραγωγή τοπικών παραδοσιακών προϊόντων, γνώση της παράδοσης και διατήρηση του παραγωγικού οικοσυστήματος, ✓ Υπαρξη πολλών εκτάσεων βοσκοτόπων και αυξημένων δυνατοτήτων άσκησης της βιολογικής κτηνοτροφίας, ✓ Ικανοποιητική προσπελασιμότητα εντός της περιοχής παρέμβασης όσο και προς τα ευρύτερα αστικά κέντρα και την Αθήνα, και επαφή με το Ναύπλιο, το Άργος, την Τρίπολη και τη Σπάρτη, ✓ Υπαρξη τεχνογνωσίας και παράδοσης στη μεταποίηση τοπικών παραδοσιακών - κυρίως αγροτικών - προϊόντων, ✓ Σημαντική τουριστική κίνηση, ευνοϊκή στάση του πληθυσμού στην τουριστική ανάπτυξη, ✓ Μεγάλος αριθμός μικρών αγροτικών κοινοτήτων, με υψηλή κοινωνική συνοχή και παραδοσιακά οικογενειακά μοντέλα, ✓ Περιορισμένοι δείκτες ανεργίας, με την ελαιοκαλλιέργεια να συμβάλλει ως κύριο ή συμπληρωματικό εισόδημα για την πλειοψηφία των κατοίκων. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Απουσία παρεμβάσεων και επαρκών υποδομών προστασίας, αξιοποίησης, ανάδειξης και διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος και δράσεων ευαισθητοποίησης του τοπικού πληθυσμού, ✓ Ανεπάρκεια στην προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση των πολιτιστικών πόρων της περιοχής τόσο στην κατεύθυνση της αναβάθμισης του οικιστικού περιβάλλοντος όσο και της βελτίωσης του τοπικού τουριστικού προϊόντος, και ελλιπής ευαισθητοποίηση του τοπικού πληθυσμού, ✓ Κατακερματισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων, εξάρτηση από τη μονοκαλλιέργεια της ελιάς/επιδοτήσεις, χαμηλή ανταγωνιστικότητα λόγω του αυξημένου κόστους παραγωγής, και προβλήματα στην τυποποίηση - εμπορία των αγροτικών προϊόντων, ✓ Χαμηλής παραγωγικότητας κτηνοτροφία, έλλειψη οργανωμένων κτηνοτροφικών μονάδων και έλλειψη υποδομών/οργάνωσης των βοσκοτόπων, ✓ Δυσμενής ηλικιακή διάρθρωση των αγροτών, ανεπαρκής επιμόρφωση και κατάρτιση, έλλειψη σύγχρονων τεχνολογικών μέσων και σχετικής γνώσης και αδυναμία οργάνωσης των παραγωγών σε ομάδες, ✓ Άνιση χωροταξική τουριστική ανάπτυξη και κατανομή τουριστικών υποδομών, έλλειψη υποδομών και υπηρεσιών ποιότητας, χαμηλή πληρότητα, έντονη εποχικότητα και απουσία δράσεων και υποδομών εναλλακτικού τουρισμού, ✓ Έλλειψη ενιαίου και ολοκληρωμένου τουριστικού προϊόντος, με σαφή τη συμμετοχή των φυσικών και πολιτιστικών πόρων, ✓ Στασιμότητα του τουριστικού προϊόντος λόγω συμπληρωματικών εισοδημάτων από τον πρωτογενή τομέα και έλλειψη δεξιοτήτων και εξειδίκευσης των απασχολούμενων στον τομέα του τουρισμού, ✓ Απουσία ολοκληρωμένων σχεδίων οικιστικής ανάπτυξης και έλλειψη κέντρων παροχής κοινωνικών και πολιτιστικών υπηρεσιών.

Φυσικό Περιβάλλον

Οι φυσικοί πόροι της περιοχής αποτελούν κεντρικό παράγοντα για την ανάπτυξή της, και η διατήρησή τους σχετίζεται με τη διερεύνηση νέων μορφών αξιοποίησης και την αναδιάρθρωση παραγωγικών δραστηριοτήτων που τείνουν να δημιουργούν ανεξέλεγκτα προβλήματα. Διαφαίνεται ότι η προστασία του περιβάλλοντος και η αξιοποίησή του σε ήπιες δραστηριότητες αναψυχής μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για τη βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής.

Οι **δυνάμεις – πλεονεκτήματα** του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής παρέμβασης είναι: 1) Η ποικιλομορφία και εναλλαγή του τοπίου και του ανάγλυφου, με συνδυασμό ορεινών, ημιορεινών, παραθαλάσσιων – πεδινών και νησιωτικών περιοχών, 2) Το εύκρατο κλίμα (ήπιοι χειμώνες – θερμά καλοκαίρια), 3) Η πλούσια χλωρίδα και πανίδα με πληθώρα ενδημικών, προστατευόμενων και μοναδικών ειδών, 4) Η ύπαρξη πολύ σημαντικού αριθμού θεσμοθετημένων – προστατευόμενων περιοχών, συγκεκριμένα: 11 περιοχές NATURA 2000, 5) Η καλή ποιότητα των θαλάσσιων υδάτων, 6) Η σχετική αφθονία υδάτων λόγω της διαμόρφωσης του εδάφους και των ορεινών όγκων.

Οι **αδυναμίες – μειονεκτήματα** του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής παρέμβασης είναι: 1) Η απουσία ολοκληρωμένων έργων και παρεμβάσεων αξιοποίησης, ανάδειξης και διαχείρισης των περιοχών φυσικού κάλλους, 2) Η έλλειψη Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Απορριμμάτων. 3) Η έλλειψη επαρκών Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων (Ε.Ε.Λ.) και δικτύων αποχέτευσης, 4) Η ύπαρξη απειλούμενων ειδών πανίδας, 5) Η έλλειψη ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του τοπικού πληθυσμού σχετικά με θέματα προστασίας του περιβάλλοντος και εναλλακτικών πηγών ενέργειας, 6) Η ανεπαρκής διαχείριση των βιομηχανικών αποβλήτων με ασφάλεια από τις επιχειρήσεις, 7) Η έλλειψη έως σήμερα χωροταξικού και ρυθμιστικού σχεδιασμού στα περισσότερα από τα Δημοτικά Διαμερίσματα της περιοχής.

Οι **προοπτικές – ευκαιρίες** που διαφαίνονται για το φυσικό περιβάλλον της περιοχής παρέμβασης είναι: 1) Η αποκατάσταση των ανενεργών Χ.Α.Δ.Α. της περιοχής που αναμένεται να ξεκινήσει με την ολοκλήρωση των σχετικών μελετών, 2) Η ικανοποιητικού βαθμού συναίνεση που επιδεικνύει ο τοπικός πληθυσμός για τις προστατευόμενες περιοχές, 3) Η σύνδεση των προστατευόμενων περιοχών με ήπιες δραστηριότητες όπως ο οικοτουρισμός, η αναψυχή και η περιβαλλοντική εκπαίδευση, 4) Η Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Απορριμμάτων σύμφωνα με τον διεθνή διαγωνισμό της Περιφέρειας Πελοποννήσου. 5) Η αξιοποίηση αναπτυξιακών προγραμμάτων ως χρηματοδοτικά εργαλεία για έργα ανάδειξης και προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος (π.χ. ΣΕΣ 2014 – 2020, κ.α.),

Οι **απειλές – κίνδυνοι** για το φυσικό περιβάλλον της περιοχής παρέμβασης είναι: 1) Οι καταστροφικές δασικές πυρκαγιές, η συχνή εμφάνιση κατολισθήσεων – γεωλισθήσεων και οι πλημμύρες, συνέπεια της παράνομης δόμησης, της υλοποίησης

έργων χωρίς κατάλληλο μελετητικό υπόβαθρο και της έντονης τουριστικής πίεσης ειδικά στις πεδινές περιοχές, 2) Η αλόγιστη εντατικοποίηση της γεωργίας, με την ανεξέλεγκτη χρήση φυτοφαρμάκων, τις γεωτρήσεις, την έλλειψη έργων διαχείρισης υδάτινων πόρων, 3) Η υπερβόσκηση λόγω της έλλειψης διαχειριστικού σχεδίου για τους βοσκοτόπους, 4) Οι τάσεις ερημοποίησης λόγω των υδροβόρων πρακτικών, 5) Η ανεξέλεγκτη οικιστική ανάπτυξη στις εκτός σχεδίου περιοχές, από τις οποίες απουσιάζουν οι ρυθμίσεις χρήσεως γης και όρων – περιορισμών δόμησης.

Πολιτιστικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον

Η προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την επιβίωση των αγροτικών περιοχών. Αφενός, η πολιτιστική κληρονομιά είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με το τοπίο της υπαίθρου και αποτελεί ανταγωνιστικό της πλεονέκτημα, αφετέρου το υποβαθμισμένο ανθρωπογενές περιβάλλον αποτελεί αιτία της αγροτικής εξόδου προς τα πλησιέστερα ή και μεγάλα εθνικά αστικά κέντρα.

Οι **δυνάμεις – πλεονεκτήματα** του πολιτιστικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος της περιοχής είναι: 1) Η πλούσια ιστορία της με αρχή από τα προελληνικά φύλα (5.000 π.Χ.), 2) Η πληθώρα πολιτιστικών πόρων διαφόρων ιστορικών περιόδων (προϊστορικές-κλασσικές αρχαιότητες, βυζαντινά-μεταβυζαντινά μνημεία και μνημεία των νεότερων χρόνων), 3) Η ύπαρξη πολλών ιστορικών και παραδοσιακών οικισμών, 4) Η πληθώρα πολιτιστικών συλλόγων, πολιτιστικών εκδηλώσεων και τοπικών παραδοσιακών εορτών, 5) Η ύπαρξη μεγάλου αριθμού μικρών αγροτικών κοινοτήτων που διασφαλίζει την ανάπτυξη της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτιστικής ζωής στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης, 6) Η επαφή με τα αστικά κέντρα της Πάτρας, της Καλαμάτας, της Τρίπολης που καλύπτουν τις οικονομικές και κοινωνικές ανάγκες της περιοχής παρέμβασης,

Οι **αδυναμίες – μειονεκτήματα** του πολιτιστικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος της περιοχής είναι: 1) Η μη οργανωμένη αξιοποίηση των τοπικών παραδόσεων και των τοπικών πολιτιστικών πόρων στην κατεύθυνση της προσέλκυσης επισκεπτών, 2) Η ύπαρξη μεγάλου αριθμού κτισμάτων με ιδιαίτερα στοιχεία αισθητικής και ιστορικής αξίας που χρήζουν αποκατάστασης, 3) Η ανάγκη παρεμβάσεων στους κοινόχρηστους χώρους των οικισμών στο πλαίσιο ολοκληρωμένων σχεδίων οικιστικής ανάπτυξης, 4) Η απουσία διαδικασιών ευαισθητοποίησης των κατοίκων σε σχέση με τα οφέλη και την αναγκαιότητα διατήρησης του τοπικού αρχιτεκτονικού χρώματος, 5) Η έλλειψη κέντρων πολιτιστικών δραστηριοτήτων, 6) Η έλλειψη κέντρων παροχής κοινωνικών υπηρεσιών για τους κατοίκους των χωριών και την αποδέσμευση των χωριών από τα μεγάλα αστικά κέντρα.

Οι **προοπτικές – ευκαιρίες** που διαφαίνονται για το πολιτιστικό και ανθρωπογενές περιβάλλον της περιοχής παρέμβασης είναι: 1) Η στροφή της τουριστικής αγοράς προς τα μοντέλα του εναλλακτικού τουρισμού, 2) Η αξιοποίηση αναπτυξιακών προγραμμάτων ως χρηματοδοτικά εργαλεία για έργα προστασίας και ανάδειξης της

πολιτιστικής κληρονομιάς (π.χ. Ε.Π. Δυτικής Ελλάδος – Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων 2007 – 2013 κ.α.), 3) Η αναβάθμιση των μεταφορικών δικτύων και υποδομών για τη βελτίωση της προσπελασιμότητας της περιοχής με την αξιοποίηση κατάλληλων αναπτυξιακών προγραμμάτων (π.χ. Ε.Π. Προσπελασιμότητα, Ταμείο Συνοχής, κ.α.), 4) Η διασύνδεση των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της περιοχής με τους φορείς αναπτυξιακού σχεδιασμού,

Οι **απειλές – κίνδυνοι** για το πολιτιστικό και ανθρωπογενές περιβάλλον της περιοχής παρέμβασης είναι: 1) Η εγκατάλειψη μνημείων και κτιρίων αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος της περιοχής, που δίνει την εικόνα εγκατάλειψης των οικισμών, 2) Η εκτός σχεδίου δόμηση και η έλλειψη ουσιαστικών πολιτικών και μέτρων για την προστασία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς. 3) Η επέκταση της αρχαιοκαπηλίας λόγω έλλειψης μέτρων φύλαξης σημαντικών μνημείων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- www.iefimerida.gr/oikonomia-espa2007-2013/2009/08/15/-29-august.-2017-poll/ (πρόσβαση 29 Αυγούστου 2017)
- <https://programmers.eurodesk.eu/learning/>(πρόσβαση15 Οκτωβρίου 2017)
- www.depin.gr/el/pages/Dafaul.aspx/Υπουργείοανάπτυξης
,ανταγωνιστικότητας και μεταφορών δικτύων, ΕΣΠΑ 2207-2013
- Εφημερίδα της Κυβέρνησης (www.espa.gr/elibrary/ΦΕΚ619_17-tropEP_ANADEDDBM.pdf)28Φεβρουαρίου 2017,τεύχος Δεύτερο Αρ.Φύλλου 6.19
- www.businessfirst.gr/profile/bfnews/18&19oct.2012
- www.esfhellas.gr/el/Documents Ημερομηνία τελευταίας τροποποίησης 21/01/2014
- Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ,Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού προγραμματισμού Περιβάλλοντος και Υποδομών ,Υπόψη κ.Καραβίδα Δημητρίου ,Ν.Ε.Ο Πατρών-Αθηνών 32 & Αμερικής ,Πάτρα
- Ενδιάμεση Διαχειριστικής Αρχής Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ,Νομαρχία Ηλείας ,Υπόψη κ. Αλεξόπουλου Μάριου ,Στέλεχος Μονάδας <<Παρακολούθησης & Διαχείρισης>> ,Υπεύθυνος Δράσεων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (Ε.Κ.Τ)
- Εφημερίδες Ν.Ηλείας 1.ΠΡΩΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ,2.ΠΑΤΡΙΑΔΑ
- Ilianews.gr & iliaoikonomia.gr
- Google.earth.com